

Afscheidscollege van Wouter A. Dreschler

emeritus hoogleraar in de
Klinische & Experimentele Audiologie
bij de Universiteit van Amsterdam

27 oktober 2021

Inhoudsopgave

Afscheidscollege	5
Preventie	8
Diagnostiek/modelvorming van auditief functioneren	11
Signaalbewerkingen in hoortoestellen	15
Hoortoestelaanpassing	19
Het zorgaanbod in de audiologie	23
Opleidingen in de audiologie	26
Dankwoord	31
Lijst van proefschriften	36
Lijst van publicaties per onderzoeksthema	38
Publicaties Preventie	38
Publicaties Diagnostiek en modelvorming van auditief functioneren	44
Publicaties Signaal bewerking in hoortoestellen	49
Publicaties Aanpassing hoortoestellen en CI's	53
Publicaties Gehoor & Arbeid	59
Diverse publicaties	61
Korte biografie	

Afscheidscollege

Mijnheer de rector, waarde collega's, lieve vrienden en familie,

Ik ben zeer vereerd dat zoveel mensen de moeite hebben genomen om naar mijn afscheidscollege te komen. Een aantal van u heeft eerder vandaag al genoten van de panorama's op de toekomst, die ons werden geschetst door vier geweldige collega's met wie ik jarenlang nauw heb samengewerkt: Jan, Sig, Torsten and Birger, I am very grateful to you for your wonderful presentations on behalf of my Farewell symposium. I hope that you can follow the rest of this speech in Dutch with some support.

Het is nu aan mij om u - tijdens dit afscheidscollege - iets mee te geven van die wenkende perspectieven, waarbij ik niet ontkom aan een aantal welgemeende adviezen. Die adviezen zal ik uit bescheidenheid presenteren als "wensballonnen"

Ook wil ik graag op een enkel punt terugblikken op de bijna 45 jaren die ik heb meegelopen in de Audiologie (sinds 1977), waarvan drie jaren op het VUmc, en ruim 40 jaren bij de Universiteit van Amsterdam (sinds 1-7-80), waarvan 25 jaren als hoogleraar.

De Magere brug, hier niet ver vandaan, is een inspirerende plek. Bruggen vormen de rode draad door mijn betoog. Bruggen passen bij Amsterdam en vanuit de universiteit van Amsterdam heb ik geprobeerd "bruggen" te slaan tussen: student en docent, opleiding en opleider, patiënt en audioloog, audioloog en KNO-arts, zorg en commercie, wetenschap en praktijk, verschillende onderzoeksgroepen in en buiten Nederland en last but not least tussen de twee UMC's aan beide kanten van de Amstel.

De naam van de Magere brug symboliseert voor mij dat het niet altijd groots en meeslepend is geworden. Maar het verbinden van twee oevers is desondanks van groot belang en vaak de moeite waard.

Op 9 maart 1995 sprak ik mijn inaugurele rede uit onder de titel “Zoals het hoort”. Ik heb toen beloofd dat de inhoud van het woord “klinisch” in de naam van de leerstoel klinische & experimentele audiologie de meeste nadruk zou krijgen. Geen onderzoek om het onderzoek, maar onderzoek ter ondersteuning van de klinische praktijk.

Voor het onderzoek heb ik mij ingezet voor de vier thema's die ook de speerpunten vormden van het symposium “The future of Audiology” dat eerder vandaag in de Koepelkerk werd gehouden: Preventie, Diagnostiek en modelvorming van het auditief functioneren, Signaalbewerking in hoortoestellen en Hoortoestelaanpassing.

Daarnaast wil ik bij deze gelegenheid graag nog iets zeggen over het zorgaanbod en over opleidingen in de Audiologie.

Preventie

Iedereen denkt bij het thema Preventie primair aan de effecten van lawaai op het gehoor, maar ook ototoxische medicijnen, zoals vaak toegepast in de oncologie, kunnen het gehoor aantasten. Op dit gebied heb ik lang en met succes samen gewerkt met de collega's van het Antoni van Leeuwenhoek in Amsterdam. Zo konden wij aantonen dat dreigende gehoorschade vroegtijdig kan worden ontdekt op basis van hoogfrequent audiometrie: het meten van de gehoordrempels tussen 10 en 20 kHz.

Maar Gehoor is ook “at risk” bij mensen die in lawaai werken of die zich vrijwillig blootstellen aan harde muziek of overig lawaai. Mede door de samenwerking met collega Jan de Laat raakte ik betrokken bij het werk van de Nationale Hoorstichting (NHS). Als adviseur, als onderzoeker, en enkele jaren ook als

bestuurslid. De NHS heeft uniek werk verzet om jongeren te wijzen op de gevaren van harde muziek en is – in de samenwerking met LUMC en AMC - succesvol geweest in het ontwikkelen van instrumenten om de awareness te vergroten. De verschillende internettesten als Kinderhoortest en Oorcheck werden al meer dan 1 miljoen keer door jongeren uitgevoerd.

Preventie wordt vooral bereikt door een goede voorlichting en een periodieke monitoring van het gehoor bij risicogroepen. Voor groepen werknemers die beroepsmatig aan lawaai worden blootgesteld is het belangrijk dat wij daartoe een goed en betrouwbaar instrument hebben om eventueel optredend gehoorverlies vroeg op het spoor te komen.

Traditioneel wordt hiervoor het toonaudiogram gebruikt, maar de uitvoering kent diverse praktische bezwaren, zoals het feit dat de meting moet worden afgenomen in een geluidsarme cabine. Wij hebben veel energie gestoken in het toepassen van spraak in ruis testen, waarbij een speciale maskeerruis wordt gebruikt, die de test gevoeliger maakt om een eventueel verlies in de hoge frequenties op te kunnen sporen.

Het professionaliseren van deze spraak-in-ruis testen als BedrijfsOorcheck (BOC) bleek lastig en de start-up Hear-On, een dochter van de Nationale Hoorstichting, was een kort leven beschoren. VeiligheidNL is van plan om de BOC opnieuw te introduceren op de ARBO markt. En dat is kansrijk, want de BOC is een betrouwbaar en laagdrempelig instrument, waarmee werknemers met een lawaai-expositie eenvoudig zelf de vinger “aan het oor” kunnen houden.

Bij orkestmusici speelt het dilemma dat de expositie onlosmakelijk verbonden is met de muziek die zij voortbrengen. Ons project Muziek & Gehoor onder 250 musici van vijf grote orkesten toonde aan dat de schade van hard geluid niet alleen

het toonaudiogram aantast, maar ook kan leiden tot klachten als tinnitus, hyperacusis en diplacusis, zo blijkt uit extra testen. Deze effecten kunnen nog belastender zijn dan het gehoorverlies zelf. Er zijn diverse mogelijkheden om het geluid bij de bron aan te pakken dan wel te werken met persoonlijke gehoorbescherming. Maar juist bij musici is er nog veel overredingskracht nodig voordat gehoorbeschermende maatregelen breed zullen worden geaccepteerd.

Diagnostiek/modelvorming van auditief functioneren

Thema 2 handelt over de diagnostiek en modelvorming. Bij de start van mijn promotieonderzoek - o.l.v. mijn promotor prof.dr.ir. Reinier Plomp aan het VUmc - was de vraag actueel in hoeverre het spraakverstaan in realistische situaties met achtergrondruis bepaald wordt door het toondrempel-audiogram (“hoorbaarheid”) of door het vermogen om geluiden nog uit de ruis te extraheren (“discriminatievermogen in frequentie en tijd”).

Bij het “spraak-in-ruis horen” spelen beiden een belangrijke rol en daar zijn in de loop der jaren nog verschillende factoren bij gekomen, zoals het vermogen om de luidheid te coderen, de samenwerking tussen de oren die ook noodzakelijk is bij het

ruimtelijk horen en – last but not least – de luisterinspanning en de cognitieve verwerking.

Het inzicht groeit dat wij de samenhang tussen deze factoren alleen kunnen begrijpen en kunnen inzetten voor de optimale revalidatie als wij meer gebruik maken van profielen.

In internationale projecten, die ik mede heb opgezet, zoals de projecten HEARDIP, SPACE en HEARCOM, is met steun van de EU gewerkt aan “het” Auditief profiel”. Dit is een set van samenhangende testen om de cruciale eigenschappen van het gehoor in kaart te brengen, met focus op de restcapaciteit. Deze testbatterij kent een eerste screeningsfase en er zijn aanzetten gegeven tot een verdiepingsfase. Het toepassen van een dergelijke testbatterij maakt de revalidatie analytischer en kan - zeker ook bij complexe gehoorproblemen - richtinggevend zijn voor de te kiezen hulpmiddelen: een brug tussen wat er mis is en wat er gecompenseerd kan worden.

Dit instrument is een unieke kans om zicht te krijgen op de belangrijkste aspecten van horen en auditief functioneren. Niettemin heeft het auditief profiel – tot nu toe – geen brede toepassing gekregen in de reguliere patiëntenzorg, met als belangrijkste oorzaak dat een dergelijke aanpak veel meer tijd vraagt dan dat er klinisch beschikbaar is. Ik ben mij er door de jaren heen over blijven verbazen dat het testen van een slechthorende met een complexe hoorstoornis – anders dan een CI-patiënt - niet 2 of desnoods 4 uren zou mogen “kosten”. Ik heb daar in mijn oratie in 1995 al op gewezen en heb daarvoor de term “rehabilitatieve audiologie” gebruikt als aanvulling op de diagnostische audiologie.

Audiologische Centra zouden door gebruik te maken van het Auditief Profiel hun cliënten beter kunnen helpen en zichzelf beter kunnen profileren, juist voor de doelgroep van het Audio-

logisch Centrum. Het Auditief Profiel bestaat uit testen die bij uitstek in de toolbox van de Audiologische Centra horen om slechthorenden met complexe problematiek verder te kunnen helpen.

Voor slechthorenden die ten gevolge van hun slechthorendheid moeite hebben met hun auditief functioneren op het werk hebben wij in samenwerking met de Polikliniek Mens en Arbeid en de collega’s van het VUmc (nu ook Amsterdam UMC) een apart spreekuur ontwikkeld op het gebied van Arbo-audiologische zorg. Binnen dit spreekuur is meer tijd beschikbaar om aanvullende metingen te doen naar het spraakverstaan met diverse stoorgeluiden, het ruimtelijk horen, het detecteren van waarschuwingsgeluiden, etc. Zo hebben wij ten behoeve van slechthorende machinisten een simulatietest ontwikkeld, waarmee wij de waarneming van specifieke alarmsignalen in realistisch treinlawaai kunnen testen: het ATB signaal en het zogenaamde “dode man” signaal.

Eerder sprak ik reeds over extra testen bij musici. In het symposium van vanmiddag is besproken welke mogelijkheden wij hebben ontwikkeld om de auditieve eisen voor politiepersoneel gedetailleerd te evalueren. Het is niet onverwacht dat deze specifieke testen ook steeds meer een rol gaan spelen bij keuringen op arbeidsgeschiktheid en veiligheidsgeschiktheid.

Bij het zoeken naar passende oplossingen wordt de werksituatie nauwkeurig in kaart gebracht, maar wordt ook gekeken naar persoonlijke factoren en naar de relatie met collega’s en leidinggevenden. Ook hierbij spelen profielen een belangrijke rol.

Wij zijn actief om de opgebouwde kennis landelijk te delen met alle Audiologische Centra die daar in willen investeren. Gehoor en Arbeid is een relevant thema voor de komende jaren om de inzetbaarheid van werknemers met een gehoorverlies te

waarborgen, ook in situaties met veel achtergrondlawaai of nagalm. De dreigende toename van lawaaislechthorendheid, en het geleidelijk verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd maken dit thema extra belangrijk.

Signaalbewerkingen in hoortoestellen

Het derde thema betreft signaalbewerkingen in hoortoestellen. Binnen mijn groep is er veel energie gestoken in het ontwikkelen en testen van technische mogelijkheden om de tekortkomingen van het oor te compenseren met intelligente signaalbewerkingen:

- In de vorige eeuw wisten wij (zo dachten wij) precies wat wij wilden, maar was het niet mogelijk dat te implementeren in een (draagbaar) hoortoestel. Dat was de tijd van de “transportables”: vrijwillige proefpersonen testten experimentele hoortoestellen uit, maar hadden daarvoor wel ongeveer een rugzak aan apparatuur nodig. Niettemin zijn daar belangrijke vernieuwingen uit gekomen, zeker ook in de EU-projecten die eerder zijn genoemd.

- Aan het einde van de 20e eeuw kwamen de eerste digitale hoortoestellen beschikbaar en brak er een creatieve tijd aan waarin digitale hoortoestellen steeds sneller werden en steeds beter invulling konden geven aan de oplossingen die door de wetenschappers waren bedacht. Wij ontdekten toen dat de werkelijkheid nog aanzienlijk complexer was dan wij in de vorige eeuw hadden gedacht.
- Toen besloot de industrie de verdere ontwikkelingen vooral zelf ter hand te nemen en daar ook niet meer transparant over te zijn, met als verontschuldiging de angst voor concurrentie. Daarmee kwam er naar mijn gevoel ook een kentering in het geloof dat je samen verder kunt komen dan ieder apart.
- En nu lijken wij te zijn aangekomen in de periode van de verminderde meeropbrengst, waarbij echte doorbraken even op zich laten wachten en de nieuwe ontwikkelingen vooral worden bedacht door de PR-afdelingen, of er nu echt iets nieuws te melden is of niet.

Het is interessant te zien hoe in de loop der jaren er steeds weer andere theorieën moesten worden bedacht om nieuwe hoortoestellen aan de man te brengen. Mede omdat deze theorieën niet volgens een evidence-based benadering waren opgezet, waren veel geluiden vaak in tegenspraak met beweringen die enkele jaren daarvoor met veel passie waren gepredikt.

Over de beweringen rondom de toepassing van Compressie, schreef Louis Braidà in de 80-er jaren al: “why I am so tired after reading all this”. Maar uiteenlopende meningen betreffen ook het nut van richtinggevoelige microfoons t.b.v. ruisonderdrukking of t.b.v. het ruimtelijk horen. Ook zijn er afwijkende inzichten ten aanzien van de toepassing van snelle automatische regelingen versus tragere regelingen of ten aanzien van de

voordelen van handmatig zelf bijstellen boven het automatisch bijstellen van het hoortoestel.

Vrijwel alle moderne hoortoestellen hebben regelingen voor ruisonderdrukking aan boord, maar er is – buiten het werk in onze groep – nauwelijks wetenschappelijk onderzoek gedaan naar het optimaliseren van de instellingen bij de individuele aanpassing. Uit ons onderzoek komen methoden naar voren die nuttig zijn om in de klinische praktijk de instelling van het hoortoestel te optimaliseren. Maar ook hier is de tijd die men wil of kan investeren vaak een remmende factor.

In de laatste jaren is steeds duidelijker geworden dat het door de industrie niet op prijs wordt gesteld als audiologen weten wat er exact in de hoortoestellen zit. Transparantie wordt met kracht tegen gewerkt, zoals wij zelf mochten ervaren in een 2 jaar durende juridische strijd met vereniging GAIN over het gebruik van hoortoestel specificaties, die overigens vrij beschikbaar behoren te zijn in het publieke domein. In de beginjaren was ik betrokken bij het oprichten van de Stichting OBLX, die zich ten doel had gesteld om alle technische specificaties van hoortoestellen eenvoudig beschikbaar te maken voor KNO-artsen en audiologen. Een weliswaar dom klusje, maar toch een krachtig instrument. Vandaar dat de naam van de Stichting is afgeleid van de naam Obelix. Vele jaren later kregen wij meer behoefte aan een soort Asterix, die niet meer persé alle details hoefde te kennen, maar wel met intelligentie kon kijken naar de verschillen tussen hoortoestellen. Ook hier groeide de behoefte om profielen te gebruiken, maar nu van hoortoestellen.

Daarmee was het Product Related Intended Use profiel of PRIU een feit. Er werd met hulp van Stichting PACT – en ondanks de tegenwerking van de fabrikanten/importeurs – een database opgebouwd van ruim 3000 hoortoestellen die momen-

teel in Nederland op de markt beschikbaar zijn. Met moderne statistische technieken werden onderlinge verbanden zichtbaar en wij werken toe naar het moment dat deze gegevens in relatie kunnen worden gebracht met de ervaringen van grote groepen gebruikers.

Het zou zo maar eens kunnen zijn dat het niet effectief is - en zeker niet kosten-effectief - dat er 3000 verschillende hoortoestellen op de Nederlandse markt verkrijgbaar zijn. Daar zou de bezem best eens door mogen en dat verklaart wellicht de tegenstand om dit nader uit te werken. Er worden kansen gemist als commerciële overwegingen het winnen van de ambitie om elkaar te versterken en verder te komen t.b.v. de slechthorende.

Hoortoestelaanpassing

Thema 4 betreft de aanpassing van hoortoestellen. Na de selectie van het type toestel volgt meestal een proefperiode in de praktijk, waarbij de instelling vaak is afgeleid van een gemiddelde voorschrijffregel. Het is de taak van de audicien of audioloog om de instelling van het toestel te optimaliseren, eerst op basis van subjectieve feedback (klinkt het prettiger, ronder, romiger, etc.), maar vervolgens ook op basis van objectieve metingen van de overdracht van het hoortoestel. Het individueel aanpassen van hoortoestellen blijkt belangrijker te zijn voor een succesvol eindresultaat dan de keuze van het hoortoestel zelf. Na jaren lobbyen door ons en door collega audiologen hebben de zogenaamde real-ear metingen eindelijk hun weg gevonden, ook in de audicienspraktijk. Met vragenlijsten kan worden geverifieerd of de aanpasdoelen zijn bereikt of dat verder zoeken vereist is.

Helaas is er tot nu toe weinig ambitie geweest om te investeren in een meer analytische en zo mogelijk evidence-based keuze van het toe te passen hoortoestel. In onze groep bestaat die ambitie wel. Als je dankzij eerder verkregen “evidence” een goed startpunt hebt, is er een hogere kans op succes na een gerichte fijn-aanpassing voor de individuele slechthorende. Expert opinion is hierbij belangrijk, maar als ieder het vak moet leren via trial en error hebben veel slechthorenden daar last van. Bovendien haken nieuwe gebruikers snel af als het resultaat in eerste instantie tegenvalt.

Sinds 2013 bestaat de afspraak om functiegericht voor te schrijven, met als doel iedere slechthorende te voorzien van een adequaat hoortoestel tegen geringe eigen kosten, d.w.z. eenvoudig waar het kan en complex waar het moet. Daartoe zijn de hoortoestellen ingedeeld in categorieën. De mate van complexiteit van het gehoorverlies bepaalt de zorgzwaarte en daarmee de vergoeding voor het hoortoestel. De complexiteit wordt bepaald door – u raadt het al – profielen, die individueel worden bepaald door de antwoorden op de Amsterdamse vragenlijst (van prof. Kramer) en de zogenaamde COSI schaal (Client Oriented Scale of Improvement).

Ik heb daartoe een systematiek ontwikkeld die wij BRIDGE hebben genoemd: een methode om individuele profielen op te stellen en te koppelen aan hoortoestelprofielen. Velen vonden dit een brug te ver. Er was veel weerstand tegen de invoering van deze systematiek, maar de resultaten van een groot onafhankelijk onderzoek in 2015 onder ruim 50 audiciens lieten duidelijk zien dat de aanpak verantwoord is en ook leidt tot significante verbeteringen vergeleken met het aanpassen zonder BRIDGE. Na een lange strijd tussen partijen - met laten wij zeggen een

verschillende visie op het verbeteren van de hoorzorg bij de audiciens - is eindelijk besloten om deze systematiek landelijk in te voeren. Per 1-7-2021! Zij het in een uitgekleden vorm waarbij de categorie indeling nog “overgoten” is met een commercieel sausje. Het systeem is als “rekentool” ingevoerd en benut niet alle mogelijkheden, maar er is een voorzichtige start gemaakt. Als de patiënt werkelijk nog centraal staat – en niet de commercie – zal deze systematiek - naar ik aanneem - verder mogen groeien.

In ieder geval is er onmiskenbaar “evidence” dat de BRIDGE systematiek betere resultaten geeft, ook met betaalbare hoortoestellen van goede kwaliteit uit de reguliere markt, hoewel deze nog regelmatig laatdunkend als “ziekenfonds toestelletjes” worden weggezet. De potentiële voordelen van de “echte” BRIDGE zijn evident: eindelijk een rationele en deels evidence-based aanpak, die structuur geeft aan de selectie en afstelling van hoortoestellen. Die structuur is ondersteunend voor het behalen van het beste resultaat en het geeft ook body aan de kennisoverdracht aan alle jonge en vaak zeer gemotiveerde audiologen en audiciens. Die mag je toch niet het veld insturen met dezelfde boodschap als waarmee ik in 1980 het vak moest leren: probeer maar via trial en error wat er werkt en wat niet. Dan ontwikkel je vanzelf wel “Finger-spitzen Gefühl”.

Maar systematiek brengt transparantie en dat vindt niet iedereen leuk! Transparantie zou immers kunnen leiden tot het ontmaskeren van de keizer zonder kleren.

De mogelijkheden om zelf als hoortoestelgebruiker de instelling van het hoortoestel aan te passen nemen nu snel toe. Ik heb tijdens een sabbatical bij de NAL in Sydney enkele maanden aan

deze 'self-fitting' mogen werken. Een heel boeiend onderwerp met als doel dat de hoortoestelgebruiker steeds meer zelf de regie kan krijgen. Ook hier een mix van angst en opwinding: is het Kruidvat toestel onderweg, zoals de ontwikkelingen met zogenaamde "over the counter" hoortoestellen in de VS. Of gaan wij deze technieken inzetten om de instellingen optimaal te individualiseren. Zo kunnen wij de regie terug geven aan de gebruiker: de hoortoesteldrager.

Het zorgaanbod in de audiologie

In de jaren 90 moest er bezuinigd worden op medische hulpmiddelen. Het voorstel was om per verzekerde nog slechts één hoortoestel te vergoeden vanuit de basisverzekering. Als je dat snel uitspreekt lijkt het redelijk, maar dat is het niet en het getuigt van een groot gebrek aan inzicht in de essentie van auditief functioneren, bijvoorbeeld t.a.v. het belang van twee oren voor de ruimtelijke oriëntatie. Het positieve was dat er eendracht ontstond tussen alle partijen in het veld om dit kwaad te keren.

Dat leidde tot oprichting van het Nationaal Overleg Audiologische Hulpmiddelen, kortweg NOAH, waar ik ongeveer 10 jaren voorzitter van ben geweest. Ondanks verschillen in aanvliegroute vonden de partijen elkaar op belangrijke punten, zoals de NOAH Veldnorm, die nog steeds richtinggevend is voor de taakverdeling tussen huisarts, KNO-arts, Audiologisch Centrum en audiciens.

Deze Veldnorm is ook de basis voor het Hoorprotocol 2.0, dat de procedure beschrijft die de audicien moet volgen om functiegericht een hoortoestel aan te passen in de reguliere zorg. Voor wie daarmee onvoldoende geholpen is, zijn er toestellen verkrijgbaar uit de buitencategorie (ook met vergoeding). Maar deze “noodrem” wordt maar al te graag gebuikt als “escape” om de private markt te laten groeien. Wanneer het Hoorprotocol niet strikt gevolgd wordt leidt dit meestal tot hoge kosten voor de hoortoesteldrager. De huidige omvang van de private markt is 19%, maar naar mijn eerlijke overtuiging is er bij een veel kleiner percentage sprake van een echt audiologische indicatie om zo'n geavanceerd hoortoestel aan te schaffen.

Dankzij het keurmerk StAr is er de laatste jaren hard gewerkt om het vak van audicien verder te professionaliseren, o.a. met inrichtingseisen, nascholingseisen en protocollen. Stichting StAr is ondersteund door het NOAH platform en diverse collega's KNO-artsen en audiologen hebben zich ingezet om de kwaliteit van het werken van de audicien te verbeteren met na- en bijscholing.

Bij de verstrekking van hoortoestellen hebben wij jarenlang de discussie gehad of de audicien zich zou moeten positioneren als hulpverlener of als verkoper. Wil je apotheker zijn of drogist. Velen kozen voor het eerste, maar de huidige praktijk toont mijns inziens helaas aan dat die stroming het onderspit aan het delven is.

De Audiologische Centra in Nederland vormen een unieke structuur met veel ruimte voor multi-disciplinair werken, veel expertise en een alom erkende onafhankelijkheid. Juist voor het onderzoek en de begeleiding van kinderen is dat een prima zaak. Maar ook de aandachtsgebieden Tinnitus, Plotsdoofheid, Gehoor & Arbeid, en complexe revalidatie met hoortoestellen -

zoals bij Cochleaire Implantaten of middenoorimplantaten - ver-
geen steeds meer specialistische zorg op het hoogste niveau.

Op het gebied van complexe revalidatie met hoortoestellen mag de werkgroep “Pilaar 3” niet onvermeld blijven. Mijn ongeduld zoals ik dat eerder in dit college liet doorschemeren is “beloond” met een actieve werkgroep waarin koortsachtig wordt gezocht naar methoden om de resultaten uit de wetenschap te vertalen naar klinisch hanteerbare instrumenten, waarmee de Audiologische Centra hun vooraanstaande positie als expertisecentra kunnen verstevigen. Ik juich dat uiteraard zeer toe en ik hoop dat ook mijn opvolger hier een bijdrage aan wil leveren.

Opleidingen in de audiologie

Tenslotte wil ik iets zeggen over het onderwijs en de opleidingen in de Audiologie. In het curriculum van de geneeskunde vormt het gehoor slechts een bescheiden onderdeel van de over te brengen leerstof. De decibel wordt als lastig ervaren, en een logaritmische frequentieschaal al helemaal. Maar misschien zijn dat ook details die veel minder belangrijk zijn dan het geven van inzicht in de effecten van verminderd horen op de communicatie en op het auditief functioneren.

Niettemin, bij verdere specialisatie is vaak meer audiologische kennis vereist en dan denk ik natuurlijk primair aan KNO-artsen, maar ook aan huisartsen, kinderartsen en AR-BO-artsen. Veel van deze kennis wordt tijdens de specialisatie opgedaan of overgebracht via het postdoctoraal onderwijs.

Voor de verdere specialisatie is toegang tot de technische, fysische en biomedische achtergronden gewenst en daarvoor is aansluiting gezocht bij de klinische fysica. Er is de laatste 25 jaar veel werk verzet om de opleiding tot klinisch-fysicus audioloog onder te brengen bij de Stichting OKF van de Nederlandse Vereniging voor Klinische Fysica (NVKF). Daarmee is de opleiding verder geprofessionaliseerd: de klinisch fysicus is een medisch specialist in de gezondheidszorg met kennis van natuurkundige principes. Voor de Audiologie is het van belang dat de klinisch-fysicus audioloog inmiddels ook een erkenning heeft als hoofdbehandelaar.

Ik ben er trots op dat ik als opleider, waarnemend opleider of co-opleider betrokken ben geweest bij de opleiding van 30 jonge collega's: dit is de generatie die de audiologie vanaf hier verder moet dragen en uitbouwen. Als eerbetoon aan hen heb ik een tabel met hun namen laten opnemen. Bij de cursief gedrukte namen was ik co-opleider.

De meeste van hen kwamen binnen als echte technenuten, soms zelfs met wat nerd-achtige trekken. Maar met een vaste wil om "iets te willen doen mét en voor mensen".

Als je daarop verder vroeg konden zij daar meestal niet veel invulling aan geven, maar in de loop van de opleiding werd dat steeds beter zichtbaar en bloeiden zij op.

Het is eigenlijk bijzonder dat de meeste audiologen toch in dit vak zijn gebleven, terwijl mijn inschatting is dat velen vooraf niet exact wisten waar zij aan zouden beginnen.

Het heeft mij in mijn loopbaan veel genoeg en energie geschonken om te zien hoe jonge mensen geïnspireerd raken door ons mooie vak en zich laten drijven door de vurige wens om iets voor de slechthorende mens te betekenen.

Misschien mag ik jullie audiologen nog één keer toespreken: Jullie kennen je taak, je mogelijkheden en je ambities. Werk samen om het wiel niet telkens in je eentje uit te hoeven vinden. Maak tijd voor evaluatie en zorginnovatie. Ja, ook binnen de perifere Audiologische Centra. Dan ziet de toekomst van de audiologie er inspirerend uit.

Opgeleid tot klinisch-fysicus audioloog

Maarten van Beurden	Rens Leeuw
Peter-Paul Boermans	Bert Maat
Arjan Bosman	Marcel Maré
Monique Boymans	Koen Rhebergen
Maaïke van Doorn	Inge de Ronde
Hilde Eising	<i>Marleen Scharloo</i>
Thamar van Esch	Jelmer van Schoonhoven
<i>Maarten Foppes</i>	Yvonne Simis
André Goedegebure	Jeroen Sol
Hiske Helleman	Jeroen Taalman
Femke van den Hoek-Theelen	<i>Maj van den Tillaart</i>
Alex Hoetink	Dorien Verschuren
Rolph Houben	Niek Versfeld
<i>Robert Janssen</i>	<i>Maaïke de Vrijer</i>
Simon Lansbergen	Theo Zuidema

Bij de cursieve namen was ik co-opleider

Ik wil ook een eerbetoon brengen aan de 24 promovendi die ik - als promotor of copromotor - heb mogen begeleiden. Ik weet dat de lat bij mij hoog ligt, maar sommigen sprongen daar toch zeer ruim overheen. Ik bewonder jullie motivatie en doorzettingsvermogen.

Promovendi

<i>Maarten van Beurden</i>	<i>Simon Lansbergen</i>
Monique Boymans	Monique Leensen
Arthur de Bruijn	Mick Metselaar
Thamar van Esch	<i>Ilja Reinten</i>
Bas Franck	Koen Rhebergen
André Goedegebure	Inge de Ronde
Hiske Helleman	<i>Jelmer van Schoonhoven</i>
<i>Hanneke van der Hoek-Snieders</i>	Marya Sheikh Rashid
Femke van den Hoek-Theelen	Erik van Spronsen
Rob van der Hulst	Noortje Theunissen
<i>Casper Jolink</i>	Bastiaan Warnaar
Jan Koopman	Lotje Zuur

Bij de cursieve namen loopt het PhD traject nog

Ik kan er van genieten als promovendi steeds beter thuis raken in hun deel van het onderzoeksveld, zodat de richting van de kennisoverdracht op enig moment kan omdraaien. Ja, ik heb veel van jullie geleerd. En jullie werk heeft – uiteraard in verschillende mate - het vak ook verrijkt. En dat is in de meeste gevallen weer ten goede gekomen aan de patiëntenzorg.

Deze jongere audiologen en wetenschappers vormen de brug naar de toekomst! En wat mij betreft is dat geen magere brug meer, maar een brug die steeds meer volwassen wordt en ook gezamenlijk wordt gedragen.

Het laatste nummer van De Audiciens - het vakblad van de beroepsgroep die zich als geen ander heeft verzet tegen de introductie van BRIDGE - is gewijd aan de inhoud en achtergronden van BRIDGE nu dat landelijk is ingevoerd. Op de cover van dit nummer prijkt een foto van een hoopgevend en inspirerend kunstwerk: Building Bridges van Lorenzo Quinn. Het staat in Venetië en de zes armen die samen een brug van eenheid vormen verbeelden: kracht, wijsheid, hulp, vertrouwen, hoop en liefde. Dat interpreteer ik als een uitgestoken hand!

Het is vast geen toeval dat op dezelfde cover een bekende Amsterdammer wordt geciteerd met de woorden: “Je gaat het pas zien als je het doorhebt!”. Ik had het niet duidelijker kunnen uitleggen!

Dankwoord

In mijn laatste wensballon staan de zes deugden van Building Bridges. Ik heb ze “brugfuncties” genoemd en wil deze deugden ook graag gebruiken als leidraad bij mijn dankwoord.

Kracht heb ik mogen ontlene vanuit een hecht fundament dat deels zijn oorsprong vindt in mijn opvoeding en deels in de opleiding die ik heb genoten. Daarvoor wil ik mijn ouders danken, en binnen het vak ook de grootheden prof Plomp, mijn promotor, en prof. de Boer, mijn voorganger.

In 1995 sprak ik uit dat ik ook gevormd ben door vele niet genoemde collega's. Ik sta geworteld in de traditie van een team-aanpak, meegekregen van het multidisciplinair werken binnen het AC-AMC. En ik heb geprobeerd om door samenwer-

king en waar mogelijk als bruggenbouwer vorm te geven aan mijn leeropdracht.

Wijsheid past bij de universiteit van Amsterdam. Ik dank de rector en het College van Bestuur voor het feit dat zij mij destijds hebben benoemd en hebben gesteund in mijn werk. Ik ben ook dankbaar voor het feit dat de leerstoel Audiologie behouden blijft: belangrijk voor Amsterdam en belangrijk voor het land.

Wijsheid ontstaat ook door te luisteren naar de vele mensen om je heen, vooral als zij er niet omheen draaien en met Amsterdamse nuchterheid vertellen hoe zij er over denken en “waarom het anders moet”.

Hulp heb ik ontvangen van vele collega's: binnen het AMC, nationaal en internationaal, zeker ook bij de grote EU projecten die ik eerder heb genoemd. Veel dank daarvoor aan u allen. Hulp is ook geboden door het Heinsius Houbolt Fonds, dat jaar na jaar met grote betrokkenheid en op gulle wijze ons onderzoek financieel heeft ondersteund. Vele jaren ben ik te gast geweest in uw jaarvergadering. Door omstandigheden was dat langer dan de bedoeling was, maar ik heb er van genoten. Dit fonds heeft heel veel betekend voor het otologisch en audiologisch onderzoek in Nederland.

Heel bijzonder is het als je hulp ontvangt op het moment dat je zelf volop druk bent om anderen te helpen. In de bijna twee jaren dat ik geroepen werd om als interim-hoofd de KNO-afdeling te leiden schoot Hans Joustra mij te hulp en hebben wij als tweehoofdige leiding de afdeling op de rails kunnen houden. Hans, ik ken je bescheidenheid, maar jouw rol daarin mag niet worden onderschat.

Ook bijzonder is het dat de commissie van uitgeleide (Monique Boymans, Patrick Brienesse, Fenna Ebbens en Jeroen Taalman) tot vier keer toe mijn afscheid heeft willen organiseren en toen ook nog tijd heeft gevonden om mij bij Zijne Majesteit de Koning voor te dragen voor een koninklijke onderscheiding. Bij koninklijk besluit ben ik benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau, een geweldige eer! Ik ben daar heel dankbaar voor en ik draag de onderscheiding vandaag met trots. Het heeft mij geraakt!

Vertrouwen lijkt een stoffig woord te worden. Bestaat het nog wel? Zo vraag je je ook af als je de afvinklijstjes telkens ziet groeien en als je kijkt naar de dikke stapels stukken die nodig zijn voor wéér een visitatie.

Niettemin, ik heb vertrouwen gevoeld van de Raad van Bestuur van het AMC, tegenwoordig het Amsterdam UMC, locatie Meibergdreef, het divisiebestuur en de opeenvolgende afdelingshoofden KNO, waarmee ik in de 40 jaren van mijn WG en AMC-tijd mocht samenwerken: de hoogleraren Jongkees, Urbanus, Schouwenburg, Fokkens, Dikkers en Leemans. Ik wil hen graag danken voor het in mij gestelde vertrouwen.

Ik ben destijds gestart in het VUmc en met de fusie binnen het Amsterdam UMC is de cirkel rond.

Hoop voor de toekomst put ik uit de soms tomeloze inzet en de motivatie van de aanstormende generatie. Dat hoor je wel eens anders, maar ik heb de luxe gehad om mij omringd te weten door mensen die bruisen van energie en die het verschil gaan maken. De zojuist getoonde aftiteling van audiologen en promovendi betekent niet het éinde van de film, maar het begin!

Liefde zou je kunnen koppelen aan liefde voor het vak, want ik heb genoten van mijn werk. Maar in dit verband en ook op deze plek denk ik vooral aan mijn echtgenote Loes en onze kinderen. Zij hebben mij gesteund waar mogelijk, maar ook wel gemist, soms op cruciale momenten. Ik heb veel ruimte gekregen om te doen wat ik wilde doen, hopelijk niet al te veel ten koste van jullie. Dankjewel Loes, Annemieke, Mark en Peter.

Wij kunnen gelukkig nog wat inhalen! Samen met onze aange trouwde kinderen Jeroen, Eline en Evelien en onze 7 prachtige kleinkinderen.

Ik wil me vanaf nu vooral laten inspireren door het gedicht van Kees Hermis:

“Vergeet je niet te leven, dacht ik laatst”

Ik heb gezegd

Lijst van proefschriften

Onderstaande proefschriften zijn aan te vragen per email:
w.a.dreschler@gmail.com

- Monique Boymans.** *Intelligent processing to optimize the benefits of hearing aids*, 2003.
- Arthur de Bruijn.** *Clinical & Audiological aspects of stapes surgery in otosclerosis*, 2000.
- Thamar van Esch.** *Clinical measurement of various aspects of hearing impairment and their relation to auditory functioning: the development of an Auditory Profile*, 2013.
- Bas Franck.** *Hearing-aid fitting in interaction. On optimal combinations of multiple acoustic signal-processing strategies*, 2004
- André Goedegebure.** *Phoneme compression processing of the speech signal and the effects on speech intelligibility in hearing-impaired listeners*, 2005.
- Hiske Helleman.** *Measuring and monitoring noise-induced hearing loss with otoacoustic emissions and pure-tone audiometry*, 2021.
- Femke van den Hoek-Theelen.** *The added value of subject-specific parameter optimization*, 2017.
- Rob van der Hulst.** *Hoge-tonen audiometrie en platinum-ototoxociteit*, 1987.
- Jan Koopman.** *On the perception of sinusoidally amplitude modulated signals and its relevance to listening in noise*, 2004.
- Monique Leensen.** *Noise induced hearing loss: Screening with pure-tone audiometry and speech-in-noise testing*, 2013.
- Mick Metselaar.** *Aspects of hearing aid fitting procedures*, 2010.
- Koen Rhebergen.** *Modeling the speech intelligibility in fluctuating noise*, 2006.
- Inge de Ronde-Brons.** *Perceptual evaluation of noise reduction in hearing aids*, 2013.
- Marya Sheikh Rashid.** *The evaluation of internet-based speech-in-noise tests for noise-induced hearing loss screening*, 2018.

Erik van Spronsen. *The osseous external auditory canal. Surgery, shape, and sound*, 2018.

Noortje Theunissen. *Treatment-induced hearing loss after (chemo)radiotherapy in patients with head and neck cancer*, 2015.

Bastiaan Warnaar. *Modeling and clinical diagnosis of dead regions in the cochlea*, 2013.

Lotje Zuur. *Cisplatin and radiation induced hearing loss in head and neck cancer patients*, 2007.

Lijst van publicaties per onderzoeksthema

Onderstaande publicaties zijn aan te vragen per email:

w.a.dreschler@gmail.com

Publicaties Preventie

2011-2021

- Duinkerken, C. W., de Weger, V. A., Dreschler, W. A., van der Molen, L., Pluim, D., Rosing, H., Nuijen, B., Hauptmann, M., Beijnen, J. H., Balm, A. J. M., de Boer, J. P., Burgers, J. A., Marchetti, S., Schellens, J. H. M. & Zuur, C. L., 2021. *Transtympanic Sodium Thiosulfate for Prevention of Cisplatin-Induced Ototoxicity: A Randomized Clinical Trial*. In: *Otology & neurotology*. 42, 5, p. 678-685 8 p.
- Tikka, C., Verbeek, J., Kateman, E., Morata, T. C., Dreschler, W. & Ferrite, S., 2020. Cochrane method for systematic review and meta-analysis of interventions to prevent occupational noise-induced hearing loss - abridged. In: *CoDAS*. 32, 2, p. e20190127 e20190127.
- Denys, S., de Laat, J., Dreschler, W., Hofmann, M., van Wieringen, A. & Wouters, J. 2019. Language-Independent Hearing Screening Based on Masked Recognition of Ecological Sounds. In: *Trends in Hearing*. 23.
- Sheikh Rashid, M. & Dreschler, W. A., 2018. Accuracy of an internet-based speech-in-noise hearing screening test for high-frequency hearing loss: incorporating automatic conditional rescreening. In: *International archives of occupational and environmental health*. 91, 7, p. 877-885.
- Dreschler, W. A. & Sheikh Rashid, M., 2018. Gehoor: een gevoelig thema. In: *JGZ : Tijdschrift voor jeugdgezondheidszorg*. 50, p. 35-37.
- Helleman, H. W., Eising, H., Limpens, J. & Dreschler, W. A., 2018. Otoacoustic emissions versus audiometry in monitoring hearing loss after long-term noise exposure - a systematic review. In: *Scandinavian Journal of Work, Environment & Health*. 44, 6, p. 585-600.
- Jacobi, I., Sheikh Rashid, M., de Laat, J. A. P. M. & Dreschler, W. A., 2017. Age Dependence of Thresholds for Speech in Noise in Normal-Hearing Adolescents. In: *Trends in Hearing*. 21, p. 2331216517743641.
- Sheikh Rashid, M., Leensen, M. C., de Laat, J. A. & Dreschler, W. A., 2017. Cross-sectional evaluation of an internet-based hearing screening test in an occupational setting. In: *Scandinavian Journal of Work, Environment & Health*. 43, 3, p. 279-286.
- Sheikh Rashid, M., Dreschler, W. A. & de Laat, J. A. P. M., 2017. Evaluation of an internet-based speech-in-noise screening test for school-age children. In: *International Journal of Audiology*. 56, 12, p. 967-975.
- Sheikh Rashid, M., Leensen, M. C. J., de Laat, J. A. P. M. & Dreschler, W. A., 2017. Laboratory evaluation of an optimised internet-based speech-in-noise test for occupational high-frequency hearing loss screening: Occupational Earcheck. In: *International Journal of Audiology*. 56, 11, p. 844-853.
- Tikka, C., Verbeek, J. H., Kateman, E., Morata, T. C., Dreschler, W. A. & Ferrite, S., 2017. Interventions to prevent occupational noise-induced hearing loss. In: *Cochrane database of systematic reviews (Online)*. 2017, 7, p. CD006396.
- Rashid, M. S., Leensen, M. C. J. & Dreschler, W. A., 2016. Application of the online hearing screening test "Earcheck": Speech intelligibility in noise in teenagers and young adults. In: *Noise & Health*. 18, 85, p. 312-318.
- Ting, J. W., Sheikh Rashid, M., Dreschler, W. A. & Brand, H. S., 2016. Tandartsen en beroepsgerelateerde lawaaislechthoerendheid. In: *Het Tandheelkundig jaarboek 2016*. 2016 ed. Bohn Stafleu Van Loghum, p. 15-26 (Het Tandheelkundig Jaarboek; vol. 2016).
- Sheikh Rashid, M., Jacobi, I., de Laat, J. A. P. M. & Dreschler, W. A., 2016. Application of the on-line hearing screening test Earcheck among teenage students. *Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC*. 20 p.
- Sheikh Rashid, M., de Laat, J. A. P. M. & Dreschler, W. A., 2016. Evaluatie Kinderhoortest. *Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC*. 26 p.
- Ting, J. W., Dreschler, W. A., Sheikh Rashid, M., Brand, H. S. & Bruers, J. J. M., 2016. Occupational Noise Induced Hearing Loss in Dutch Dental Practitioners. *Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC*. 33 p.
- Leensen, M. C. J. & Dreschler, W. A., 2015. Longitudinal changes in hearing threshold levels of noise-exposed construction workers. In: *International Archives of Occupational and Environmental Health*. 88, 1, p. 45-60.
- Theunissen, E. A. R., Zuur, C. L., Józwiak, K., Lopez-Yurda, M., Hauptmann, M., Rasch, C. R. N., van der Baan, S., de Boer, J. P., Dreschler, W. A., Balm, A. J. M. & Józwiak, K., 2015. Prediction of hearing loss due to cisplatin chemoradiotherapy. In: *JAMA Otolaryngology-Head & Neck Surgery*. 141, 9, p. 810-815.

- Theunissen, E. A. R., Bosma, S. C. J., Zuur, C. L., Spijker, R., van der Baan, S., Dreschler, W. A., de Boer, J. P., Balm, A. J. M. & Rasch, C. R. N., 2015. Sensorineural hearing loss in patients with head and neck cancer after chemoradiotherapy and radiotherapy: a systematic review. In: *Head & Neck*. 37, 2, p. 282-292.
- Helleman, H. W. & Dreschler, W. A., 2015. Short-term music-induced hearing loss after sound exposure to discotheque music: the effectiveness of a break in reducing temporary threshold shift. In: *International Journal of Audiology*. 54, Suppl. 1, p. S46-S52.
- Verbeek, J. H., Kateman, E., Morata, T. C., Dreschler, W. A. & Mischke, C., 2015. Efetividade das Intervenções para Prevenção de Perdas Auditivas Ocupacionais Induzidas por Ruído: uma Revisão Sistemática Chochrane. In: *Tratado de Audiologia*. Boéchat, E. M., de Lemos Menezes, P., Marques do Couto, C., Figueiredo Frizzo, A. C., Scharlach, R. C. & Anastasio, A. R. T. (eds.). S.l.: GEN/Santos, p. 211-223.
- Sheikh Rashid, M., Leensen, M. C. J. & Dreschler, W. A., 2015. Report online hearing tests 2010-2014: five years of oorcheck & hoorscan. Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC. 38 p.
- Theunissen, E. A. R., Dreschler, W. A., Latenstein, M. N., Rasch, C. R. N., van der Baan, S., de Boer, J. P., Balm, A. J. M. & Zuur, C. L., 2014. A new grading system for ototoxicity in adults. In: *Annals of otology, rhinology, and laryngology*. 123, 10, p. 711-718.
- Verbeek, J. H., Kateman, E., Morata, T. C., Dreschler, W. A. & Mischke, C., 2014. Interventions to prevent occupational noise-induced hearing loss: a Cochrane systematic review. In: *International journal of audiology*. 53, Suppl. 2, p. S84-S96.
- Theunissen, E. A. R., Zuur, C. L., Yurda, M. L., van der Baan, S., Kornman, A. F., de Boer, J. P., Balm, A. J. M., Rasch, C. R. N. & Dreschler, W. A., 2014. Cochlea sparing effects of intensity modulated radiation therapy in head and neck cancers patients: a long-term follow-up study. In: *Otolaryngology-Head and Neck Surgery*. 43, 1, p. 30 7 p., 30.
- Theunissen, E. A. R., Zuur, C. L., Bosma, S. C. J., Lopez-Yurda, M., Hauptmann, M., van der Baan, S., de Boer, J. P., van der Molen, L., Rasch, C. R. N., Dreschler, W. A. & Balm, A. J. M., 2014. Long-term hearing loss after chemoradiation in patients with head and neck cancer. In: *The Laryngoscope*. 124, 12, p. 2720-2725.
- Adluni-Sheikh Rashid, M., Leensen, M. & Dreschler, W. A., 2014. De toepasbaarheid van een internetscreeningstest om lawaaislechthorendheid (NIHL) te detecteren. Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC. 48 p.
- Adluni-Sheikh Rashid, M. & Dreschler, W. A., 2014. Evaluatie Kinderhoortest. Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC. 20 p.
- Leensen, M. C. J. & Dreschler, W. A., 2013. The applicability of a speech-in-noise screening test in occupational hearing conservation. In: *International journal of audiology*. 52, 7, p. 455-465.
- Leensen, M. C. J. & Dreschler, W. A., 2013. Speech-in-noise screening tests by internet, part 3: test sensitivity for uncontrolled parameters in domestic usage. In: *International journal of audiology*. 52, 10, p. 658-669.
- Dreschler, W. A., 2012. Luide muziek stelt het gehoor op de proef. In: *Nederlands tijdschrift voor keel-neus-oorheelkunde*. 18, 4, p. 179-180.
- Helleman, H. W. & Dreschler, W. A., 2012. Overall versus individual changes for otoacoustic emissions and audiometry in a noise-exposed cohort. In: *International journal of audiology*. 51, 5, p. 362-372.
- Verbeek, J. H., Kateman, E., Morata, T. C., Dreschler, W. A. & Mischke, C., 2012. Interventions to prevent occupational noise-induced hearing loss. In: *Cochrane database of systematic reviews (Online)*. 2012, 10, p. CD006396.
- Leensen, M. C. J., Van Duivenbooden, J. C. & Dreschler, W. A., 2011. A retrospective analysis of noise-induced hearing loss in the Dutch construction industry. In: *International Archives of Occupational and Environmental Health*. 84, 5, p. 577-590.
- Leensen, M. C. J., de Laat, J. A. P. M., Snik, A. F. M. & Dreschler, W. A., 2011. Speech-in-noise screening tests by internet, part 2: improving test sensitivity for noise-induced hearing loss. In: *International journal of audiology*. 50, 11, p. 835-848.
- Leensen, M. C. J., de Laat, J. A. P. M. & Dreschler, W. A., 2011. Speech-in-noise screening tests by internet, part 1: test evaluation for noise-induced hearing loss identification. In: *International journal of audiology*. 50, 11, p. 823-834.
- Leensen, M. C. J., Helleman, H. W., Jansen, E. J. M. & Dreschler, W. A., 2011. De toepasbaarheid van otoakoestische emissies als screenings- en monitoringsinstrument voor lawaaischade in de bouwnijverheid. Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC. 52 p.

2001-2010

- Helleman, H. W., Jansen, E. J. M. & Dreschler, W. A., 2010. Otoacoustic emissions in a hearing conservation program: General applicability in longitudinal monitoring and the relation to changes in pure-tone thresholds. In: *International journal of audiology*. 49, 6, p. 410-419.
- Sorgdrager, B. & Dreschler, W., 2010. Lawaaislechthorendheid. In: *Beroepsziekten in de praktijk (2e herzdruk)*. van der Laan, G., Pal, T. M. & Bruynzeel, D. P. (eds.). Amsterdam: Elsevier gezondheidszorg, p. 229-244.
- Verbeek, J. H., Kateman, E., Morata, T. C., Dreschler, W. & Sorgdrager, B., 2009. Interventions to prevent occupational noise induced hearing loss. In: *Cochrane database of systematic reviews (Online)*. 2009, 3, p. CD006396.
- Jansen, E. J. M., Helleman, H. W., Dreschler, W. A. & de Laat, J. A. P. M., 2009. Noise induced hearing loss and other hearing complaints among musicians of symphony orchestras. In: *International archives of occupational and environmental health*. 82, 2, p. 153-164.
- Zuur, C. L., Simis, Y. J., Lamers, E. A., Hart, A. A., Dreschler, W. A., Balm, A. J. & Rasch, C. R., 2009. Risk factors for hearing loss in patients with intensity-modulated radiotherapy for head-and-neck tumors. In: *International journal of radiation oncology, biology, physics*. 74, 2, p. 490-496.
- Leensen, M. C. J. & Dreschler, W. A., 2009. Oorcheck en lawaaislechthorendheid. Report AMC - Clinical & Experimental Audiology. 69 p.
- Zuur, C. L., Simis, Y. J. W., Verkaik, R. S., Schornagel, J. H., Balm, A. J. M., Dreschler, W. A. & Rasch, C. R. N., 2008. Hearing loss due to concurrent daily low-dose cisplatin chemoradiation for locally advanced head and neck cancer. In: *Radiotherapy and Oncology*. 89, 1, p. 38-43.
- Dreschler, W. A. & Sorgdrager, B., 2008. Preventie van lawaaischade: nieuwe ontwikkelingen binnen een bekend thema. In: *Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde*. 16, 4, p. 164-168.
- Zuur, C. L., Simis, Y. J., Lansdaal, P. E., Hart, A. A., Schornagel, J. H., Dreschler, W. A., Rasch, C. R. & Balm, A. J., 2007. Ototoxicity in a Randomized phase III trial of intra-arterial compared with intravenous cisplatin chemoradiation in patients with locally advanced head and neck cancer. In: *Journal of clinical oncology*. 25, 24, p. 3759-3765.
- Zuur, C. L., Simis, Y. J., Lansdaal, P. E., Hart, A. A., Rasch, C. R., Schornagel, J. H., Dreschler, W. A. & Balm, A. J., 2007. Risk factors of ototoxicity after cisplatin-based chemoradiation in patients with locally advanced head-and-neck cancer: A multivariate analysis. In: *International journal of radiation oncology, biology, physics*. 68, 5, p. 1320-1325.
- Zuur, C. L., Simis, Y. J. W., Lansdaal, P. E. M., Rasch, C. R. N., Tange, R. A., Balm, A. J. M. & Dreschler, W. A., 2006. Audiometric patterns in ototoxicity of intra-arterial Cisplatin chemoradiation in patients with locally advanced head and neck cancer. In: *Audiology & neuro-otology*. 11, 5, p. 318-330.
- Jansen, E. J. M., Neerings, M., de Laat, J. A. P. M. & Dreschler, W. A., 2006. De status van het gehoor van musici van vijf symphonieorkesten. Rapport AMC / LUMC, 25 p.

t/m 2000

- Tange, R. A., Dreschler, W. A., Claessen, F. A. P. & Perenboom, R. M., 1997. Ototoxic reactions of quinine in healthy persons and patients with Plasmodium falciparum infection. In: *Auris, nasus, larynx*. 24, 2, p. 131-136.
- Tange, R. A., Dreschler, W. A., Prins, J. M., Büller, H. R., Kuijper, E. J. & Speelman, P., 1995. Ototoxicity and nephrotoxicity of gentamicin vs netilmicin in patients with serious infections. A randomized clinical trial. In: *Clinical otolaryngology and allied sciences*. 20, 2, p. 118-123.
- Schot, L. J., Hilgers, F. J., Keus, R. B., Schouwenburg, P. F. & Dreschler, W. A., 1992. Late effects of radiotherapy on hearing. In: *European archives of oto-rhino-laryngology : official journal of the European Federation of Oto-Rhino-Laryngological Societies (EUFOS)*. 249, 6, p. 305-308.
- van der Hulst, R. J., Boeschoten, E. W., Nielsen, F. W., Struijk, D. G., Dreschler, W. D. & Tange, R. A., 1991. Ototoxicity monitoring with ultra-high frequency audiometry in peritoneal dialysis patients treated with vancomycin or gentamicin. In: *ORL; journal for oto-rhino-laryngology and its related specialties*. 53, 1, p. 19-22.
- Dreschler, W. A., van der Hulst, R. J., Tange, R. A. & Urbanus, N. A., 1989. Role of high-frequency audiometry in the early detection of ototoxicity. II. Clinical Aspects. In: *Audiology*. 28, 4, p. 211-220.
- van der Hulst, R. J., Dreschler, W. A. & Urbanus, N. A., 1988. High frequency audiometry in prospective clinical research of ototoxicity due to platinum derivatives. In: *Annals of otology, rhinology, and laryngology*. 97, 2 Part 1, p. 133-137.

Tange, R. A., Dreschler, W. A. & van der Hulst, R. J., 1985. The importance of high-tone audiometry in monitoring for ototoxicity. In: *Archives of Oto-Rhino-Laryngology*. 242, 1, p. 77-81.

Dreschler, W. A., vd Hulst, R. J., Tange, R. A. & Urbanus, N. A., 1985. The role of high-frequency audiometry in early detection of ototoxicity. In: *Audiology*. 24, 6, p. 387-395.

Publicaties Diagnostiek en modelvorming van auditief functioneren

2011-2021

van Beurden, M., Boymans, M., van Geleuken, M., Oetting, D., Kollmeier, B. & Dreschler, W. A., 2020. Uni- and bilateral spectral loudness summation and binaural loudness summation with loudness matching and categorical loudness scaling. *Int J Audiol*. 2021 May;60(5): 350-358.

van Schoonhoven, J., Rhebergen, K. S. & Dreschler, W. A., 2019. The Extended Speech Transmission Index: Predicting speech intelligibility in fluctuating noise and reverberant rooms. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 145, 3, p. 1178-1194.

van Beurden, M. F. B. & Dreschler, W. A., 2018. Partial loudness at masker onset indicates temporal effects at supra-threshold levels. In: *Hearing Research*. 370, p. 168-180.

Rhebergen, K. S., Maalderink, T. H. & Dreschler, W. A., 2017. Characterizing Speech Intelligibility in Noise After Wide Dynamic Range Compression. In: *Ear and Hearing*. 38, 2, p. 194-204.

van Schoonhoven, J., Rhebergen, K. S. & Dreschler, W. A., 2017. Towards measuring the Speech Transmission Index in fluctuating noise: Accuracy and limitations. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 141, 2, p. 818-827.

Kollmeier, B., Akeroyd, M. A., Arlinger, S., Bentle, R. A., Boothroyd, A., Dillier, N., Dreschler, W. A., Gagné, J-P, Lutman, M. E., Wouters, J. & Wong, L., 2016. Reply to the Comment on 'International Collegium of Rehabilitative Audiology (ICRA) recommendations for the constructor of multilingual speech test by Akeroyd et al' by Cas Smits. In: *International journal of audiology*. 55, 4, p. 269-271.

Akeroyd, M. A., Arlinger, S., Bentler, R. A., Boothroyd, A., Dillier, N., Dreschler, W. A., Gagné, J-P, Lutman, M., Wouters, J., Wong, L. & Kollmeier, B., 2015. International Collegium of Rehabilitative Audiology (ICRA) recommendations for the construction of multilingual speech tests. ICRA Working Group on Multilingual Speech Tests. In: *International journal of audiology*. 54, Suppl. 2, p. 17-22.

Rhebergen, K. S., van Esch, T. E. M. & Dreschler, W. A., 2015. Measuring Temporal Resolution (Release of Masking) with a Hughson-Westlake Up-Down Instead of a Bekesy-Tracking Procedure. In: *Journal of the American Academy of Audiology*. 26, 6, p. 563-571.

Houben, R. & Dreschler, W. A., 2015. Optimization of the Dutch matrix test by random selection of sentences from a preselected subset. In: *Trends in Hearing*. 19, p. 2331216515583138.

van Esch, T. E. M., Lutman, M. E., Vormann, M., Lyzenga, J., Hallgren, M., Larsby, B., Athalye, S. P., Houtgast, T., Kollmeier, B., Dreschler, W. A. & Hällgren, M., 2015. Relations between psychophysical measures of spatial hearing and self-reported spatial-hearing abilities. In: *International Journal of Audiology*. 54, 3, p. 182-189.

van Esch, T. E. M. & Dreschler, W. A., 2015. Relations Between the Intelligibility of Speech in Noise and Psychophysical Measures of Hearing Measured in Four Languages Using the Auditory Profile Test Battery. In: *Trends in Hearing*. 19, p. 2331216515618902.

Rhebergen, K. S., Pool, R. E. & Dreschler, W. A., 2014. Characterizing the Speech Reception Threshold in hearing-impaired listeners in relation to masker type and masker level. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 135, 3, p. 1491-1505.

Houben, R., Koopman, J., Luts, H., Wagener, K. C., van Wieringen, A., Verschuure, H. & Dreschler, W. A., 2014. Development of a Dutch matrix sentence test to assess speech intelligibility in noise. In: *International Journal of Audiology*. 53, 10, p. 760-763.

van Esch, T. E. M., Kollmeier, B., Vormann, M., Lyzenga, J., Houtgast, T., Hällgren, M., Larsby, B., Athalye, S. P., Lutman, M. E., Dreschler, W. A., Lijzenga, J. & Hallgren, M., 2013. Evaluation of the preliminary auditory profile test battery in an international multi-centre study. In: *International Journal of Audiology*. 52, 5, p. 305-321.

- Warnaar, B., Jepsen, M. L. & Dreschler, W. A., 2013. Simulating psychophysical tuning curves in listeners with dead regions. In: *International journal of audiology*. 52, 8, p. 533-544.
- Houben, R., van Doorn-Bierman, M. & Dreschler, W. A., 2013. Using response time to speech as a measure for listening effort. In: *International journal of audiology*. 52, 11, p. 753-761.
- Warnaar, B. & Dreschler, W. A., 2012. Agreement between psychophysical tuning curves and the threshold equalizing noise test in dead region identification. In: *International journal of audiology*. 51, 6, p. 456-464.
- van Esch, T. E. M. & Dreschler, W. A., 2011. Measuring spectral and temporal resolution simultaneously: a comparison between two tests. In: *International Journal of Audiology*. 50, 7, p. 477-490.
- Van den Hoek, F. L., Boymans, M. & Dreschler, W. A., 2011. Applicability of the Matrix test in cochlear implant users. *Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC*. 38 p.

2001-2010

- Rhebergen, K. S., Lyzenga, J., Dreschler, W. A., Festen, J. M. & Lijzenga, J., 2010. Modeling speech intelligibility in quiet and noise in listeners with normal and impaired hearing. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 127, 3, p. 1570-1583.
- Rhebergen, K. S., Versfeld, N. J., de Laat, J. A. P. M. & Dreschler, W. A., 2010. Modelling the speech reception threshold in non-stationary noise in hearing-impaired listeners as a function of level. In: *International Journal of Audiology*. 49, 11, p. 856-864.
- Rhebergen, K. S., Versfeld, N. J. & Dreschler, W. A., 2009. The dynamic range of speech, compression, and its effect on the speech reception threshold in stationary and interrupted noise. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 126, 6, p. 3236-3245.
- Houben, R., Dreschler, W. A., Vormann, M. & Schulte, M., 2009. *HearCom-report D-2-8: Evaluation of the Auditory Profile in relation to auditory rehabilitation*, 41 p.
- Dreschler, W. A., van Esch, T. E., Larsby, B., Hallgren, M., Lutman, M. E., Lyzenga, J., Vormann, M. & Kollmeier, B., 2008. Characterizing the individual ear by the "Auditory Profile". In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 123, 5, p. 3714.
- Warnaar, B. & Dreschler, W. A., 2008. Haircell non-functionality and dead regions in the cochlea: an exploring study. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 123, 5, p. 3720.
- Rhebergen, K. S., Versfeld, N. J. & Dreschler, W. A., 2008. Learning effect observed for the speech reception threshold in interrupted noise with normal hearing listeners. In: *International journal of audiology*. 47, 4, p. 185-188.
- Koopman, J., Houtgast, T. & Dreschler, W. A., 2008. Modulation detection interference for asynchronous presentation of masker and target in listeners with normal and impaired hearing. In: *Journal of Speech, Language and Hearing Research*. 51, 6, p. 1588-1598.
- Rhebergen, K. S., Versfeld, N. J. & Dreschler, W. A., 2008. Prediction of the intelligibility for speech in real-life background noises for subjects with normal hearing. In: *Ear and Hearing*. 29, 2, p. 169-175.
- Rhebergen, K. S., Versfeld, N. J. & Dreschler, W. A., 2008. Quantifying and modeling the acoustic effects of compression on speech in noise. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 123, 5, p. 3167.
- van Beurden, M. F. B., Boymans, M., Jansen, N. & Dreschler, W. A., 2008. Clinical applications of loudness scaling. In: *Auditory signal processing in hearing-impaired listeners*. Dau, T., Buchholz, J. M., Harte, J. M. & Christiansen, T. U. (eds.). ISAAR-conference Helsingor: s.n., p. 577-583.
- Dreschler, W. A., van Esch, T. E., Larsby, B., Hallgren, M., Lutman, M. E., Lyzenga, J., Vormann, M. & Kollmeier, B., 2008. The "Auditory profile": proposal from the European HEARCOM project. In: *Auditory signal processing in hearing-impaired listeners*. Dau, T., Buchholz, J. M., Harte, J. M. & Christiansen, T. U. (eds.). ISAAR-conference Helsingor, p. 321-333.
- van Beurden, M. F. B. & Dreschler, W. A., 2007. Duration dependency of spectral loudness summation, measured with three different experimental procedures. In: *Hearing - From sensory processing to perception*. Kollmeier, B., Klump, G., Hohmann, V., Langemann, U., Mauermann, M., Uppenkamp, S. & Verhey, J. (eds.). Berlin - Heidelberg: Springer - Verlag, p. 237-246.
- Rhebergen, K. S., Versfeld, N. J. & Dreschler, W. A., 2006. Extended speech intelligibility index for the prediction of the speech reception threshold in fluctuating noise. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 120, 6, p. 3988-3997.
- Rhebergen, K. S., Versfeld, N. J. & Dreschler, W. A., 2006. Het voorspellen van spraakverstaan in fluctuerende ruis. In: *NAG jaarnaal*. 179, p. 1-10.

- van Beurden, M. F. B. & Dreschler, W. A., 2005. Bandwidth dependency of loudness in series of short noise bursts. In: *Acta acustica united with Acustica*. 91, 1, p. 1020-1024.
- Rhebergen, K. S., Versfeld, N. J. & Dreschler, W. A., 2005. Release from informational masking by time reversal of native and non-native interfering speech. In: *The Journal of the Acoustical Society of America*. 118, p. 1274-1277.
- Dreschler, W. A., Van Esch, T., Lyzenga, J., Larsby, B., Vliegen, J., Sol, J. & Wagener, K., 2005. HearCom-report D-2-1: Implementation of a preliminary test set for auditory impairments, 85 p.
- Versfeld, N. J. & Dreschler, W. A., 2002. The relationship between the intelligibility of time-compressed speech and speech in noise in young and elderly listeners. In: *The Journal of the Acoustical Society of America*. 111, 1, p. 401-408.
- Dreschler, W. A., Verschuure, H., Ludvigsen, C. & Westermann, S., 2001. ICRA noises: artificial noise signals with speech-like spectral and temporal properties for hearing instrument assessment. *International Collegium for Rehabilitative Audiology*. In: *Audiology*. 40, 3, p. 148-157.
- Koopman, J., Franck, B. A. & Dreschler, W. A., 2001. Towards a representative set of "real-life" noises. In: *Audiology*. 40, 2, p. 78-91.

t/m 2000

- van der Horst, R., Leeuw, A. R. & Dreschler, W. A., 1999. Importance of temporal-envelope cues in consonant recognition. In: *The Journal of the Acoustical Society of America*. 105, 3, p. 1801-1809.
- Leeuw, A. R. & Dreschler, W. A., 1998. The relation between otoacoustic emissions and the broadening of the auditory filter for higher levels. In: *Hearing Research*. 126, 1-2, p. 1-10
- Leeuw, A. R. & Dreschler, W. A., 1994. Frequency-resolution measurements with notched noises for clinical purposes. In: *Ear and Hearing*. 15, 3, p. 240-255.
- Dreschler, W. A. & Leeuw, A. R., 1990. Speech reception in reverberation related to temporal resolution. In: *Journal of Speech and Hearing Research*. 33, 1, p. 181-187.
- Dreschler, W. A. & Leeuw, A. R., 1990. The temporal resolution factor with and without background noise. In: *Audiology*. 29, 2, p. 61-75.

- de Boer, E. & Dreschler, W. A., 1987. Auditory psychophysics: spectro-temporal representation of signals. In: *Annual review of psychology*. 38, p. 181-202.
- Dreschler, W. A. & Plomp, R., 1985. Relations between psychophysical data and speech perception for hearing-impaired subjects. II. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 78, 4, p. 1261-1270.
- Dreschler, W. A. & Plomp, R., 1980. Relation between psychophysical data and speech perception for hearing-impaired subjects. I. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 68, 6, p. 1608-1615.

Publicaties Signaal bewerking in hoortoestellen

2011-2021

- Reinten, I., de Ronde-Brons, I., Houben, R. & Dreschler, W., 2021. Measuring the Influence of Noise Reduction on Listening Effort in Hearing-Impaired Listeners Using Response Times to an Arithmetic Task in Noise. In: *Trends in Hearing*. 25.
- Reinten, I., de Ronde-Brons, I., Houben, R. & Dreschler, W., 2019. Subjective evaluation of single microphone noise reduction with different time constants. In: *International journal of audiology*. 58, 11, p. 780-789.
- van den Tillaart-Haverkate, M., de Ronde-Brons, I., Dreschler, W. A. & Houben, R., 2017. The Influence of Noise Reduction on Speech Intelligibility, Response Times to Speech, and Perceived Listening Effort in Normal-Hearing Listeners. In: *Trends in Hearing*. 21, p. 1-13.
- Brons, I., Houben, R. & Dreschler, W. A., 2015. Acoustical and Perceptual Comparison of Noise Reduction and Compression in Hearing Aids. In: *Journal of speech, language, and hearing research*. 58, 4, p. 1363-1376.
- Brons, I., Dreschler, W. A. & Houben, R., 2014. Detection threshold for sound distortion resulting from noise reduction in normal-hearing and hearing-impaired listeners. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 136, 3, p. 1375-1384.
- Brons, I., Houben, R. & Dreschler, W. A., 2014. Effects of noise reduction on speech intelligibility, perceived listening effort, and personal preference in hearing-impaired listeners. In: *Trends in Hearing*. 18.
- Brons, I., Houben, R. & Dreschler, W. A., 2013. Perceptual effects of noise reduction with respect to personal preference, speech intelligibility, and listening effort. In: *Ear and Hearing*. 34, 1, p. 29-41.

- Houben, R., Dijkstra, T. M. H. & Dreschler, W. A., 2012. Analysis of Individual Preferences for Tuning Noise-Reduction Algorithms. In: *Journal of the Audio Engineering Society*. Audio Engineering Society. 60, 12, p. 1024-1037.
- Brons, I., Houben, R. & Dreschler, W. A., 2012. Perceptual effects of noise reduction by time-frequency masking of noisy speech. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 132, 4 1, p. 2690-2699.
- Brons, I., Houben, R. & Dreschler, W. A., 2012. In: *Perceptual comparison of noise reduction in hearing aids*, *Speech Perception and Auditory Disorders*. Dau, T., Jepsen, M. L., Poulsen, T. & Dalsgaard, J. C. (eds.). p. 409-416.
- Houben, R., Dijkstra, T. M. H. & Dreschler, W. A., 2012. The influence of noise type on the preferred setting of a noise reduction algorithm. In: *Speech Perception and Auditory Disorders*. Dau, T., Jepsen, M. L., Poulsen, T. & Dalsgaard, J. C. (eds.), p. 465-472.
- Houben, R., Brons, I. & Dreschler, W. A., 2011. A method to remove differences in frequency response between commercial hearing aids to allow direct comparison of the sound quality of hearing-aid features. In: *Trends in amplification*. 15, 1, p. 77-83.
- Vlaming, M. S. M. G., Kollmeier, B., Dreschler, W. A., Martin, R., Wouters, J., Grover, B., Mohammadh, Y. & Houtgast, T., 2011. HearCom: hearing in the communication society. In: *Acta Acustica United with Acustica*. 97, 2, p. 175-192.
- Houben, R., Brons, I. & Dreschler, W. A., 2011. Can we compare the sound quality of noise reduction between hearing aids? A method to level the ground between devices. In: *Proceedings 130th Audio Engineering Society Convention 2011*. Curran Associates, Inc., p. 60-67.
- Houben, R., Dijkstra, T. M. H. & Dreschler, W. A., 2011. Differences in preference for noise reduction strength between individual listeners. In *Proceedings 130th Audio Engineering Society Convention 2011*. Curran Associates, Inc., p. 1236-1244.
- 2001-2010**
- Luts, H., Eneman, K., Wouters, J., Schulte, M., Vormann, M., Buechler, M., Dillier, N., Houben, R., Dreschler, W. A., Froehlich, M., Puder, H., Grimm, G., Hohmann, V., Leijon, A., Lombard, A., Mauler, D. & Spriet, A., 2010. Multicenter evaluation of signal enhancement algorithms for hearing aids. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 127, 3, p. 1491-1505.
- Houben, R., Dijkstra, T. & Dreschler, W., 2010. Individual preference for the amount of noise reduction. In: *Proceedings of the 3rd International Workshop on Perceptual Quality of Systems (PQS)*, Dresden, p. 103-108.
- Hoetink, A. E., Körössy, L. & Dreschler, W. A., 2009. Classification of steady state gain reduction produced by amplitude modulation based noise reduction in digital hearing aids. In: *International journal of audiology*. 48, 7, p. 444-455.
- Eneman, K., Luts, H., Wouters, J., Büchler, M., Dillier, N., Dreschler, W., Froehlich, M., Grimm, G., Hohmann, V. & Houben, R., 2009. Evaluation of signal enhancement algorithms for hearing instruments. In: *Proceedings of the 16th European Signal Processing Conference*, Lausanne, Switzerland, p. 1-5.
- Houben, R. & Dreschler, W. A., 2009. Feature calculation for Hearclip, Report AMC, 8 p.
- Wouters, J., Luts, H., Eneman, K., Spriet, A., Moonen, M., Büchler, M., Dillier, N., Dreschler, W. A., Froehlich, M., Grimm, G., Hohmann, V., Houben, R., Leijon, A., Lombard, A., Mauler, D., Puder, H., Schulte, M. & Vormann, M., 2008. Signal processing in hearing aids: results of the HEARCOM project. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 123, 5, p. 3166.
- Luts, H., Eneman, K., Wouters, J., Büchler, M., Schulte, M., Vormann, M., Mueller-Wehlau, M., Houben, R., Grimm, G., Mauler, D., Lombard, A. & Dreschler, W. A., 2008. HearCom-report D-7-5: Report on the evaluation of signal enhancement techniques, 78 p.
- Houben, R. & Dreschler, W. A., 2008. Investigation into the audiological relevance of quality measure Q3 for noise reduction. Report AMC, Clinical & Experimental Audiology. 7 p.
- Goedegebure, A., Goedegebure-Hulshof, M., Dreschler, W. A. & Verschuure, J., 2005. Evaluation of phoneme compression schemes designed to compensate for temporal and spectral masking in background noise. In: *International journal of audiology*. 44, 11, p. 647-655.
- Dreschler, W. A., Boymans, M., Goverts, S. T. & Festen, J. M., 2002. Hoorstellen met richtinggevoelige microfoons. In: *Proceedings FIDA Seminar 2002*.
- Goedegebure, A., Goedegebure-Hulshof, M., Verschuure, H. & Dreschler, W. A., 2002. The effects of phonemic compression and anti-upward-spread-of-masking (anti-USOM) on the perception of articulatory features in hearing-impaired listeners. In: *International journal of audiology*. 41, 7, p. 414-428.

Goedegebure, A., Hulshof, M., Maas, R. J., Dreschler, W. A. & Verschuure, H., 2001. Effects of single-channel phonemic compression schemes on the understanding of speech by hearing-impaired listeners. In: *Audiology*. 40, 1, p. 10-25.

Dreschler, W. A., Kollmeier, B. & Verschuure, H., 2001. Project SPACE: Signal Processing for Auditory Communication in noisy Environments - An overview. In: *Z Audiologie. Suppl. IV*, p. 121-126.

t/m 2000

Boymans, M. & Dreschler, W. A., 2000. Field trials using a digital hearing aid with active noise reduction and dual-microphone directionality. In: *Audiology*. 39, 5, p. 260-268.

Dreschler, W.A. & Boymans, M., 2000. Fitting and evaluation of advanced signal processing in hearing aids. *Z Audiologie* 38, 186-190.

Boymans, M., Dreschler, W. A., Schoneveld, P. & Verschuure, H., 1999. Clinical evaluation of a full-digital in-the-ear hearing instrument. In: *Audiology*. 38, 2, p. 99-108.

Franck, B. A., van Kreveld-Bos, C. S., Dreschler, W. A. & Verschuure, H., 1999. Evaluation of spectral enhancement in hearing aids, combined with phonemic compression. In: *Journal of the Acoustical Society of America*. 106, 3 Part 1, p. 1452-1464.

Verschuure, J., Benning, F. J., van Cappellen, M., Dreschler, W. A. & Boeremans, P., 1998. Speech intelligibility in noise with fast compression hearing aids. In: *Audiology*. 37, 3, p. 127-150.

van Harten-de Bruijn, H. E., van Kreveld-Bos, S. G. M., Dreschler, W. A., Verschuure, H. & van Kreveld-Bos, C. S., 1997. Design of two syllabic nonlinear multichannel signal processors and the results of speech test in noise. In: *Ear and Hearing*. 18, 1, p. 26-33

Verschuure, J., Maas, A. J., Stikvoort, E., de Jong, R. M., Goedegebure, A. & Dreschler, W. A., 1996. Compression and its effect on the speech signal. In: *Ear and Hearing*. 17, 2, p. 162-175.

Dreschler, W.A. & Boymans, M., 1994. Clinical evaluation on the advantage of binaural hearing aid fittings. *Audiologische Akustik* 5, 12-23.

Verschuure, H., Prinsen, T. T. & Dreschler, W. A., 1994. The effects of syllabic compression and frequency shaping on speech intelligibility in hearing impaired people. In: *Ear and Hearing*. 15, 1, p. 13-21.

Verschuure, J., Dreschler, W. A., de Haan, E. H., van Cappellen, M., Hammerschlag, R., Maré, M. J., Maas, A. J. & Hijmans, A. C., 1993. Syllabic compression and speech intelligibility in hearing impaired listeners. In: *Scandinavian audiology*. 22, Suppl. 38, p. 92-100.

Maré, M. J., Dreschler, W. A. & Verschuure, H., 1992. The effects of input-output configuration in syllabic compression on speech perception. In: *Journal of Speech and Hearing Research*. 35, 3, p. 675-685.

Leeuw, A. R. & Dreschler, W. A., 1991. Advantages of directional hearing aid microphones related to room acoustics. In: *Audiology*. 30, 6, p. 330-344.

Dreschler, W. A., 1989. Phoneme perception via hearing aids with and without compression and the role of temporal resolution. In: *Audiology*. 28, 1, p. 49-60.

Dreschler, W. A., 1988. Dynamic-range reduction by peak clipping or compression and its effects on phoneme perception in hearing-impaired listeners. In: *Scandinavian audiology*. 17, 1, p. 45-51.

Dreschler, W. A., 1988. The effect of specific compression settings on phoneme identification in hearing-impaired subjects. In: *Scandinavian audiology*. 17, 1, p. 35-43.

Leeuw, A. R. & Dreschler, W. A., 1987. Speech understanding and directional hearing for hearing-impaired subjects with in-the-ear and behind-the-ear hearing aids. In: *Scandinavian audiology*. 16, 1, p. 31-36.

Dreschler, W. A., 1986. Phonemic confusions in quiet and noise for the hearing-impaired. In: *Audiology*. 25, 1, p. 19-28.

Dreschler, W. A., Eberhardt, D. & Melk, P. W., 1984. The use of single-channel compression for the improvement of speech intelligibility. In: *Scandinavian audiology*. 13, 4, p. 231-236.

Publicaties Aanpassing hoortoestellen en CI's

2011-2021

Lansbergen, S. & Dreschler, W. A., 2020. Classification of Hearing Aids Into Feature Profiles Using Hierarchical Latent Class Analysis Applied to a Large Dataset of Hearing Aids. In: *Ear and Hearing*. 41, 6, p. 1619-1634 16 p.

Jolink, C., Lansbergen, S. E. & Dreschler, W. A., 2020. Hearing Disabilities and the Effectiveness of Rehabilitation in Different Age Groups. In: *Otology & neurotology*. 41, 8, p. e982-e988.

- de Ronde-Brons, I., Soede, W. & Dreschler, W., 2019. Systematic Evaluation of Self-Reported Hearing Ability in Six Dimensions Before and After a Hearing Aid Trial. In: *Journal of speech, language, and hearing research*. 62, 11, p. 4150-4164.
- Lansbergen, S., de Ronde-Brons, I., Boymans, M., Soede, W. & Dreschler, W. A., 2018. Evaluation of Auditory Functioning and Rehabilitation Using Patient-Reported Outcome Measures. In: *Trends in Hearing*. 22.
- van Beurden, M., Boymans, M., van Geleuken, M., Oetting, D., Kollmeier, B. & Dreschler, W. A., 2018. Potential Consequences of Spectral and Binaural Loudness Summation for Bilateral Hearing Aid Fitting. In: *Trends in Hearing*. 22.
- Boymans, M. & Dreschler, W. A., 2017. In situ Hearing Tests for the Purpose of a Self-Fit Hearing Aid. In: *Audiology & neuro-otology*. 22, 1, p. 15-23.
- Lansbergen, S., de Ronde-Brons, I., Boymans, M., Soede, W. & Dreschler, W. A., 2017. Auditory disabilities, individual fitting targets, and the compensation power of hearing aids. In: *Adaptive Processes in hearing: Proceedings of the International Symposium on Auditory and Audiological Research*. Santurette, S., Dau, T., Christensen-Dalsgaard, J., Tranebjærg, L., Andersen, T. & Poulsen, T. (eds.). Vol. 6. p. 191-198.
- Theelen-van den Hoek, F. L., Boymans, M., Van Dijk, B. & Dreschler, W. A., 2016. Adjustments of the amplitude mapping function: Sensitivity of cochlear implant users and effects on subjective preference and speech recognition. In: *International journal of audiology*. 55, 11, p. 674-687.
- Dreschler, W. A., 2016. Hoorprotocol 2.0: een lerend systeem. In: *Nederlands tijdschrift voor keel-neus-oorheelkunde*. 22, 4, p. 151-152.
- van Schoonhoven, J., Schulte, M., Boymans, M., Wagener, K. C., Dreschler, W. A. & Kollmeier, B., 2016. Selecting Appropriate Tests to Assess the Benefits of Bilateral Amplification With Hearing Aids. In: *Trends in Hearing*. 20, p. 2331216516658239.
- Dreschler, W. A. & de Ronde-Brons, I., 2016. A Profiling System for the Assessment of Individual Needs for Rehabilitation With Hearing Aids. In: *Trends in Hearing*. 20, Special issue (ISAAR Suppl), p. 2331216516673639.
- Jolink, C., Helleman, H. W., van Spronsen, E., Ebbens, F. A., Ravesloot, M. J. L. & Dreschler, W. A., 2016. The long-term results of speech perception in elderly cochlear implant users. In: *Cochlear Implants International*. 17, 3, p. 146-150.
- Brons, I. & Dreschler, W. A., 2015. Handleiding Bridge. Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC. 36 p.
- Soede, W., Brons, I. & Dreschler, W. A., 2015. Pilot Hoorhulpmiddelenprotocol 2.0. Rapport.
- Theelen-van den Hoek, F. L., Boymans, M. & Dreschler, W. A., 2015. Spectral loudness summation for electrical stimulation in cochlear implant users. In: *International Journal of Audiology*. 54, 11, p. 818-827.
- Theelen-van den Hoek, F. L., Houben, R. & Dreschler, W. A., 2014. Investigation into the applicability and optimization of the Dutch matrix sentence test for use with cochlear implant users. In: *International Journal of Audiology*. 53, 11, p. 817-828.
- Theelen-van den Hoek, F., Boymans, M. & Dreschler, W., 2014. Reliability of categorical loudness scaling in the electrical domain: Common mistakes Reply. In: *International journal of audiology*. 53, 11, p. 836-837.
- Theelen-van den Hoek, F. L., Boymans, M., Stainsby, T. & Dreschler, W. A., 2014. Reliability of categorical loudness scaling in the electrical domain. In: *International Journal of Audiology*. 53, 6, p. 409-417.
- Boymans, M. & Dreschler, W., 2014. Auditief profiel op basis van vragenlijsten. In: *Audiciens*. 3, 8, p. 9-11.
- Dreschler, W. A., 2014. De pijlers HRIU en PRIU ... en de brug ertussen. In: *Audiciens*. 3, 8, p. 12-16.
- Brons, I. & Dreschler, W. A., 2014. Effecten van de invoering van het ZN protocol "verstrekken hoorhulpmiddelen". Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC. 21 p.
- Brons, I. & Dreschler, W. A., 2014. Effecten van de invoering van het ZN protocol "verstrekken hoorhulpmiddelen": Deel 2: Steekproef kwaliteit hoortoestelverstrekking. Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC. 24 p.
- van Schoonhoven, J., Sparreboom, M., van Zanten, B. G. A., Scholten, R. J. P. M., Mylanus, E. A. M., Dreschler, W. A., Grolman, W. & Maat, B., 2013. The effectiveness of bilateral cochlear implants for severe-to-profound deafness in adults: a systematic review. In: *Otology & neurotology*. 34, 2, p. 190-198.
- Boymans, M. & Dreschler, W. A., 2012. Audiologist-Driven Versus Patient-Driven Fine Tuning of Hearing Instruments. In: *Trends in amplification*. 16, 1, p. 49-58.
- Dreschler, W. A., 2011. Interactive Strategies for Hearing Aid Fitting. In: *ENT and audiology news*. 20, p. 79-81.

- Boymans, M. & Dreschler, W. A., 2011. Unilateral Versus Bilateral Hearing Aid Fittings. In: *Advances in Sound Localization*. Strumillo, P. (ed.). InTech, p. 283-296.
- Dreschler, W. A., 2011. De waarde van de SAG test bij de audiometrische triage door de audicien. *Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC-CEA* 118. 38 p.

2001-2010

- Van den Hoek, F. L., Boymans, M. & Dreschler, W. A., 2010. Aspects of fine-tuning in cochlear implants. *Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC*. 56 p.
- Boymans, M., Goverts, S. T., Kramer, S. E., Festen, J. M. & Dreschler, W. A., 2009. Candidacy for Bilateral Hearing Aids: A Retrospective Multicenter Study. *Journal of speech, language, and hearing research*. 52, 1, p. 130-140.
- Metselaar, M., Maat, B., Krijnen, P., Verschuure, H., Dreschler, W. A. & Feenstra, L., 2009. Self-reported disability and handicap after hearing-aid fitting and benefit of hearing aids: comparison of fitting procedures, degree of hearing loss, experience with hearing aids and uni- and bilateral fittings. In: *European Archives of Oto-Rhino-Laryngology*. 266, 6, p. 907-917.
- Dreschler, W. A., Wikkerink, J. A., van Troost, M. & Boymans, M., 2009. Compensatie van verminderd horen: Technische mogelijkheden van hoortoestellen en indicaties. *Rapport AMC Clinical & Experimental Audiology*. 171 p.
- Boymans, M., Goverts, S. T., Kramer, S. E., Festen, J. M. & Dreschler, W. A., 2008. A prospective multi-centre study of the benefits of bilateral hearing aids. In: *Ear and Hearing*. 29, 6, p. 930-941.
- Dreschler, W. A., Keidser, G., Convery, E. & Dillon, H., 2008. Client-based adjustments of hearing aid gain: the effect of different control configurations. In: *Ear and Hearing*. 29, 2, p. 214-227.
- Metselaar, M., Maat, B., Krijnen, P., Verschuure, H., Dreschler, W. & Feenstra, L., 2008. Comparison of speech intelligibility in quiet and in noise after hearing aid fitting according to a purely prescriptive and a comparative fitting procedure. In: *European archives of oto-rhino-laryngology : official journal of the European Federation of Oto-Rhino-Laryngological Societies (EUFOS)*. 265, 9, p. 1113-1120.
- Metselaar, M., Maat, B., Verschuure, H., Dreschler, W. A. & Feenstra, L., 2008. Comparative studies on hearing aid selection and fitting procedures: a review of the literature. In: *European archives of oto-rhino-laryngology : official journal of the European Federation of Oto-Rhino-Laryngological Societies (EUFOS)*. 265, 1, p. 21-29.
- Houben, R. & Dreschler, W. A., 2008. Interactive fitting of hearing aids. In: *Auditory signal processing in hearing-impaired listeners*. Dau, T., Buchholz, J. M., Harte, J. M. & Christiansen, T. U. (eds.). ISAAR-conference Helsingor, p. 523-531.
- Grutters, J. P. C., Joore, M. A., van der Horst, F., Verschuure, H., Dreschler, W. A. & Anteunis, L. J. C., 2007. Choosing between measures: comparison of EQ-5D, HUI2 and HUI3 in persons with hearing complaints. In: *Quality of life research*. 16, 8, p. 1439-1449.
- Veldhuizen, J. A. & Dreschler, W. A., 2007. De standaard 'Slechthorendheid' (eerste herziening) van het Nederlands Huisartsen Genootschap; reactie vanuit de kno-heelkunde en de klinische audiologie. In: *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*. 151, 8, p. 454-457.
- Frank, B. A. M., Boymans, M. & Dreschler, W. A., 2007. Interactive fitting of multiple algorithms implemented in the same digital hearing aid. In: *International journal of audiology*. 46, 7, p. 388-397.
- Grutters, J. P. C., van der Horst, F., Joore, M. A., Verschuure, H., Dreschler, W. A. & Anteunis, L. J. C., 2007. Potential barriers and facilitators for implementation of an integrated care pathway for hearing-impaired persons: an exploratory survey among patients and professionals. In: *BMC health services research*. 7, p. 57.
- Houben, R. & Dreschler, W., 2007. HearCom-report D-6-4: Report on outcomes of research on automated fitting for compression hearing aids, 31 p.
- Dillon, H., Zakis, J. A., McDermott, H., Keidser, G., Dreschler, W. A. & Convery, E., 2006. The trainable hearing aid: what will it do for clients and clinicians? In: *Hearing Journal*. 59, 4, p. 30-36.
- Boymans, M. & Dreschler, W. A., 2006. Evidence for benefits of bilateral hearing aids. In: *Hearing care for adults 2006 - Proceedings of the first international adult conference*. Palmer, C. V. & Seewald, R. C. (eds.). Chicago, Illinois (USA): Phonak, p. 287-298.
- Verschuure, J., Homans, N., Dreschler, W. A. & Anteunis, L., 2006. Patient screen by hearing aid dispenser. In: *Hearing aids fitting*. Rasmussen, A. N., Poulsen, T., Andersen, T. & Lørsen, C. B. (eds.), p. 357-368.

- Vormann, M., Houben, R., Davey, E., Faulkner, A. & Dreschler, W. A., 2006. HearCom-report D-6-2: Feasibility of a more unified approach to hearing aid fitting and rehabilitation: views of professional end-users in Germany, the Netherlands and the UK, 180 p.
- Wagener, K., Pelz, C., Jutz, B., Hohmann, V., Meis, M., Davey, E., Houben, R., Dreschler, W., Van Dijk, B. & Faulkner, A., 2005. HearCom-report D-6-1: Report on the analysis and evaluation of current fitting procedures used throughout Europe, 67 p.
- Franck, B. A. M., Dreschler, W. A. & Lyzenga, J., 2004. Methodological aspects of an adaptive multidirectional pattern search to optimize speech perception using three hearing-aid algorithms. In: *The Journal of the Acoustical Society of America*. 116, 6, p. 3620-3628.
- Boymans, M., Dreschler, W. A., Goverts, S. T. & Kramer, S. E., 2002. De meerwaarde van een tweede hoortoestel. In: *Proceedings FIDA Seminar 2002*.
- Goverts, S. T., Festen, J. M., Dreschler, W. A. & Boymans, M., 2002. Evaluatie van de meerwaarde in ruimtelijk horen bij tweezijdige aanpassing. In: *Proceedings FIDA Seminar 2002*.
- Kramer, S. E., Goverts, S. T., Dreschler, W. A., Boymans, M. & Festen, J. M., 2002. International Outcome Inventory for Hearing Aids (IOI-HA): Results from the Netherlands. In: *International Journal of Audiology*. 41, 1, p. 36-41.
- Franck, B. A. M., Koopman, J. & Dreschler, W. A., 2002. Optimalisatie van luistercomfort. In: *NAG jaarnaal*. 157, sept., p. 23-34.

t/m 2000

- Snik, A. F., Dreschler, W. A., Tange, R. A. & Cremers, C. W., 1998. Short- and long-term results with implantable transcutaneous and percutaneous bone-conduction devices. In: *Archives of otolaryngology-head & neck surgery*. 124, 3, p. 265-268.
- Tange, R. A., Zuidema, T., vd Berg, R. & Dreschler, W. A., 1994. Experiences with the new Audiant XA-II implant and the behind-the-ear (BTE) device. In: *ORL; journal for oto-rhino-laryngology and its related specialties*. 56, 2, p. 78-82.

- van der Hulst, R. J., Dreschler, W. A. & Tange, R. A., 1993. First clinical experiences with an implantable bone conduction hearing aid at the University of Amsterdam. In: *European archives of oto-rhino-laryngology : official journal of the European Federation of Oto-Rhino-Laryngological Societies (EUFOS)*. 250, 2, p. 69-72.
- Dreschler, W. A., 1992. Fitting multichannel-compression hearing aids. In: *Audiology*. 31, 3, p. 121-131.
- Dreschler, W. A. & Gillissen, J. P., 1985. Omgaan met een hoortoestel. In: *TVZ*. 38, 20, p. 620-624.
- Dreschler, W. A. & Tromp, E. C., 1981. De huisarts en de auditief gehandicapte. In: *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*. 125, 51, p. 2109-2111.

Publicaties Gehoor & Arbeid

2011-2021

- van der Hoek-Snieders, H. E. M., Houben, R. & Dreschler, W. A., 2021. Measuring Auditory Fitness in Locomotive Engineers: Development and Validation of a Signal Detection Test, (E-pub ahead of print) In: *Ear and Hearing*. p. 1313-1320 8 p.
- van der Hoek-Snieders, H. E. M., Houben, R. & Dreschler, W. A., 2020. Detectability of auditory warning signals in the ambient noise of Dutch train cabins. (E-pub ahead of print) In: *Ergonomics*.
- van der Hoek-Snieders, H. E. M., Boymans, M., Sorgdrager, B. & Dreschler, W. A., 2020. Correction to: Factors influencing the need for recovery in employees with hearing loss: a cross-sectional study of health administrative data (*International Archives of Occupational and Environmental Health*, (2020), 93, 8, (1023-1035)). In: *International archives of occupational and environmental health*. 93, 8, p. 1037 1 p.
- van der Hoek-Snieders, H. E. M., Boymans, M., Sorgdrager, B. & Dreschler, W. A., 2020. Factors influencing the need for recovery in employees with hearing loss: a cross-sectional study of health administrative data. In: *International archives of occupational and environmental health*. 93, 8, p. 1023-1035 13 p.

- Soli, S. D., Giguère, C., Laroche, C., Vaillancourt, V. R., Dreschler, W. A., Rhebergen, K. S., Harkins, K., Ruckstuhl, M., Ramulu, P. & Meyers, L. S., 2018. Evidence-Based Occupational Hearing Screening I: Modeling the Effects of Real-World Noise Environments on the Likelihood of Effective Speech Communication. In: *Ear and Hearing*. 39, 3, p. 436-448.
- Soli, S. D., Amano-Kusumoto, A., Clavier, O., Wilbur, J., Casto, K., Freed, D., Laroche, C., Vaillancourt, V. R., Giguère, C., Dreschler, W. A. & Rhebergen, K. S., 2018. Evidence-based occupational hearing screening II: validation of a screening methodology using measures of functional hearing ability. In: *International journal of audiology*. 57, 5, p. 323-334.
- Dreschler, W. A., 2017. Bouwstenen voor beoordeling functiegeschiktheid bij gehoorproblematiek. In: *Quintesse; praktisch nascholingschrift over bedrijfs- en verzekeringsgeneeskunde*. 6, 1, p. 26-32.
- Sheikh Rashid, M., de Laat, J. A. P. M. & Dreschler, W. A., 2016. Onderzoek naar de toepasbaarheid van de Bedrijfsoorcheck (BOC). Deel B: evaluatie in de praktijk. *Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC*. 36 p.
- Adluni-Sheikh Rashid, M., Laat, J. A. O. M. & Dreschler, W. A., 2015. Onderzoek naar de toepasbaarheid van de bedrijfsoorcheck (BOC). Deel B: Evaluatie in de praktijk. *Rapport Klinische & Experimentele Audiologie AMC*. 33 p.

2001-2010

- Dreschler, W. A., Sorgdrager, B. & Spreeuwiers, D., 2009. Oplossen van werkproblemen bij slechthorenden. *Report AMC, Clinical & Experimental Audiology, Gehoor & Arbeid*. 102 p.
- Dreschler, W. A., van Dijk, F. J. H. & Kortschot, H. W., 2007. Slechthorendheid en duizeligheid. In: *Handboek Arbeid en Belastbaarheid*. Willems, J. H. B. M., Croon, N. H. T. & Korten, J. W. (eds.). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, p. 5-66.
- Houben, R., Sorgdrager, B. & Dreschler, W. A., 2007. Lawaai-belasting en auditief functioneren van machinisten. *Rapport Expertise Centrum Gehoor & Arbeid AMC*, 38 p.
- Leensen, M. C. J., Helleman, H. W. & Dreschler, W. A., 2007. Lawaaislechthorendheid in de bouwnijverheid, een retrospectieve analyse van het gehoor van werknemers in de bouw. *Report AMC, Clinical & Experimental Audiology*, 84 p.

- Sorgdrager, B., Kramer, S. E., Goverts, S. T. & Dreschler, W. A., 2006. Auditieve eisen en functietesten. In: *Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde*. 14, 6, p. 275-277.
- Dreschler, W. A. & Sorgdrager, B., 2006. Functietests en de technische revalidatie. In: *Slechthorendheid in en door het werk*. Weel, A., van den Bold, I., van der Gulden, J. & Kelder, M. (eds.). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, p. 13-26.
- Sorgdrager, B. & Dreschler, W. A., 2006. Slechthorendheid als beroepsziekte. In: *Slechthorendheid in en door het werk*. Weel, A., van den Bold, I., van der Gulden, J. & Kelder, M. (eds.). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, p. 37-48.
- Sorgdrager, B., Kramer, S. & Dreschler, W. A., 2006. Terreinverkenning. In: *Slechthorendheid in en door het werk*. Weel, A., van den Bold, I., van der Gulden, J. & Kelder, M. (eds.). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, p. 5-12.
- Sorgdrager, B. & Dreschler, W. A., 2004. Slechthorenden tussen wal en schip. In: *Tijdschrift voor Bedrijfs- en Verzekeringsgeneeskunde*. 12, 5, p. 134.

Diverse publicaties

- Duinkerken, C. W., Roahaan, M. W., de Weger, V. A., Lohuis, P. J. F. M., Latenstein, M. N., Theunissen, E. A. R., Balm, A. J. M., Dreschler, W. A., Haanen, J. B. A. G. & Zuur, C. L., 2019. Sensorineural Hearing Loss After Adoptive Cell Immunotherapy for Melanoma Using MART-1 Specific T Cells: A Case Report and Its Pathophysiology. In: *Otology & neurotology*. 40, 7, p. e674-e678.
- Heinen, C. A., Losekoot, M., Sun, Y., Watson, P. J., Fairall, L., Joustra, S. D., Zwaveling-Soonawala, N., Oostdijk, W., van den Akker, E. L. T., Alders, M., Santen, G. W. E., van Rijn, R. R., Dreschler, W. A., Surovtseva, O. V., Biermasz, N. R., Hennekam, R. C., Wit, J. M., Schwabe, J. W. R., Boelen, A., Fliers, E. & 1 others., 2016. Mutations in TBL1X Are Associated With Central Hypothyroidism. In: *Journal of Clinical Endocrinology and Metabolism*. 101, 12, p. 4564-4573.
- van Spronsen, E., Brienesse, P., Ebbens, F. A. & Dreschler, W. A., 2016. The effects of a canalplasty and a canal wall reconstruction on perceived sound quality: preliminary results. In: *European archives of oto-rhino-laryngology : official journal of the European Federation of Oto-Rhino-Laryngological Societies (EUFOS)*. 273, 10, p. 3143-3148.

- Fabian-Jessing, B. K., Vestergaard, E. M., Plomp, A. S., Bergen, A. A., Dreschler, W. A., Duno, M., Winiarska, B. S., Neumann, L., Gaihede, M., Vorum, H. & Petersen, M. B., 2018. Ocular albinism with infertility and late-onset sensorineural hearing loss. In: *American Journal of Medical Genetics. Part A*. 176, 7, p. 1587-1593.
- Suntjens, E., Dreschler, W. A., Hess-Erga, J., Skrunes, R., Wijburg, F. A., Linthorst, G. E., Tøndel, C. & Biegstraaten, M., 2017. Hearing loss in children with Fabry disease. In: *Journal of Inherited Metabolic Disease*. 40, 5, p. 725-731.
- Schoot, R. A., Theunissen, E. A. R., Slater, O., Lopez-Yurda, M., Zuur, C. L., Gaze, M. N., Chang, Y. C., Mandeville, H. C., Gains, J. E., Rajput, K., Pieters, B. R., Davila Fajardo, R., Talwar, R., Caron, H. N., Balm, A. J. M., Dreschler, W. A. & Merks, J. H. M., 2016. Hearing loss in survivors of childhood head and neck rhabdomyosarcoma: A long-term follow-up study. In: *Clinical otolaryngology*. 41, 3, p. 276-283.
- Suntjens, E. B., Smid, B. E., Biegstraaten, M., Dreschler, W. A., Hollak, C. E. M. & Linthorst, G. E., 2015. Hearing loss in adult patients with Fabry disease treated with enzyme replacement therapy. In: *Journal of Inherited Metabolic Disease*. 38, 2, p. 351-358.
- van Spronsen, E., Briennesse, P., Ebbens, F. A., Waterval, J. J. & Dreschler, W. A., 2015. The effects of alterations in the osseous external auditory canal on perceived sound quality. In: *Laryngoscope*. 125, 10, p. 2362-2365.
- Kammeijer, Q., van Spronsen, E., Mirck, P. G. B. & Dreschler, W. A., 2015. Treatment outcomes of temporal bone osteoradionecrosis. In: *Otolaryngology-Head and Neck Surgery*. 152, 4, p. 718-723.
- van Spronsen, E., Waterval, J. J., Geerse, S., Kos, I. E. M., Dreschler, W. D. & Ebbens, F. A., 2014. Canalplasty in Revision Radical Cavity Surgery Using A Meatal T-Skin Flap Technique. In: *Journal of Otolaryngology-ENT Research*. 1, 1, p. 00002.
- Postelmans, J. T. F., Stokroos, R. J., van Spronsen, E., Grolman, W., Tange, R. A., Maré, M. J. & Dreschler, W. A., 2014. Comparison of two cochlear implantation techniques and their effects on the preservation of residual hearing. Is the surgical approach of any importance? In: *European archives of oto-rhino-laryngology : official journal of the European Federation of Oto-Rhino-Laryngological Societies (EUFOS)*. 271, 5, p. 997-1005.
- Bittermann, A. J. N., Vincent, R., Rovers, M. M., van der Heijden, G. J. M. G., Tange, R. A., Dreschler, W. A. & Grolman, W., 2013. A nonrandomized comparison of stapes surgery with and without a vein graft in patients with otosclerosis. In: *Otology & neurotology*. 34, 5, p. 827-831
- Bittermann, A. J. N., Rovers, M. M., Tange, R. A., Vincent, R., Dreschler, W. A. & Grolman, W., 2011. Primary stapes surgery in patients with otosclerosis: prediction of postoperative outcome. In: *Archives of otolaryngology-head & neck surgery*. 137, 8, p. 780-784.
- Postelmans, J. T. F., van Spronsen, E., Grolman, W., Stokroos, R. J., Tange, R. A., Maré, M. J. & Dreschler, W. A., 2011. An evaluation of preservation of residual hearing using the suprameatal approach for cochlear implantation: can this implantation technique be used for preservation of residual hearing? In: *Laryngoscope*. 121, 8, p. 1794-1799.
- Tange, R. A., Grolman, W. & Dreschler, W. A., 2009. What to do with the other ear after cochlear implantation. In: *Cochlear implants international*. 10, 1, p. 19-24.
- Grolman, W., Eerenstein, S. E. J., Tange, R. A., Canu, G., Bogaardt, H., Dijkhuis, J. P., Dreschler, W. A. & Schouwenburg, P. F., 2008. Vocal efficiency in tracheoesophageal phonation. In: *Auris, nasus, larynx*. 35, 1, p. 83-88.
- Weisfelt, M., Hoogman, M., van de Beek, D., Gans, J., Dreschler, W. A. & Schmand, B. A., 2006. Dexamethasone and long-term outcome in adults with bacterial meningitis. In: *Annals of neurology*. 60, 4, p. 456-468.
- Tange, R. A., Grolman, W. & Dreschler, W. A., 2004. Gold and titanium in the oval window: A comparison of two metal stapes prostheses. In: *Otology & neurotology*. 25, 2, p. 102-105.
- de Bruijn, A. J., Tange, R. A. & Dreschler, W. A., 2001. Efficacy of evaluation of audiometric results after stapes surgery in otosclerosis. I. The effects of using different audiologic parameters and criteria on success rates. In: *Otolaryngology-Head and Neck Surgery*. 124, 1, p. 76-83.
- de Bruijn, A. J., Tange, R. A. & Dreschler, W. A., 2001. Efficacy of evaluation of audiometric results after stapes surgery in otosclerosis. II. A method for reporting results from individual cases. In: *Otolaryngology-Head and Neck Surgery*. 124, 1, p. 84-89.
- de Bruijn, A. J., Tange, R. A. & Dreschler, W. A., 1999. Comparison of stapes prostheses: a retrospective analysis of individual audiometric results obtained after stapedotomy by implantation of a gold and a teflon piston. In: *American journal of otology*. 20, 5, p. 573-580.

- de Bruijn, A. J., Tange, R. A. & Dreschler, W. A., 1999. Evaluation of second-ear stapedotomy with the Glasgow benefit plot. In: *ORL; journal for oto-rhino-laryngology and its related specialties*. 61, 2, p. 92-97.
- Tan, J., Tange, R. A., Dreschler, W. A., vd Kleij, A. & Tromp, E. C., 1999. Long-term effect of hyperbaric oxygenation treatment on chronic distressing tinnitus. In: *Scandinavian audiology*. 28, 2, p. 91-96.
- de Bruijn, A. J., Tange, R. A., Dreschler, W. A., Grolman, W. & Schouwenburg, P. F., 1998. Bilateral stapedotomy in patients with otosclerosis: a disability-orientated evaluation of the benefit of second ear surgery. In: *Clinical otolaryngology and allied sciences*. 23, 2, p. 123-127.
- Tange, R. A. & Dreschler, W. A., 1992. Valeur prédictive de l'audiométrie haute fréquence dans l'otospongiose. In: *Revue de laryngologie - otologie - rhinologie*. 113, 2, p. 91-93.
- Tange, R. A. & Dreschler, W. A., 1990. Pre- and postoperative high-frequency audiometry in otosclerosis. A study of 53 cases. In: *ORL; journal for oto-rhino-laryngology and its related specialties*. 52, 1, p. 16-20.